

ÉLETÜNK

XXXIII. évf.10. szám (33. Jahrg. Nr. 10)

Az európai magyar katolikusok lapja

2001. október

Dr. VERES ANDRÁS püspök, Budapest:

AKI EREDMÉNYES AKAR LENNI...

„Aki eredményes akar lenni a jövőben, vissza kell térjen saját gyökereihez.” Ezeket a szavakat II. János Pál pápa intézte Magyarországi püspökeihez ez év januárjában, az ad limina látogatás alkalmával. Önmagukért beszélnek ezek a szavak. A gyökerekhez való visszatérés törekvése vezette az egész katolikus egyházat a Nagy Jubileumi Évben, s ezt igyekeztünk megvalósítani mi magyarok is a Millennium évében. Meggyőződésünk szerint ugyanis egyetlen magyar embert sem hagyhat érzéketlenül, hogy immár ezer éve önnálló államban élhetünk, a keresztény magyar pedig még kevésbé feledkezhet el arról, hogy ennek a magyar államnak égi pártfogója, mennyei nagyasszonya van a Boldogságos Szűz Mária személyében. Ezekre a gyökerekre emlékezünk minden évben, nemcsak a már említett két ünnepen, hanem október 8-án, a Magyarok Nagyasszonyának ünnepén is. A Magna Domina Hungarorum iránti tiszteletünk meghatározója a keresztény magyar gondolkodásnak. Állítjuk ezt annak ellenére is, hogy bizony nem lehetnek kétségeink afelől, hogy ma csak kevés magyar tekinti őt Nagyasszonyának. Katolikus hitünk alapján mégis bizalommal fordulunk hozzá, mert tudjuk, tőle még senki sem távozott meghallgatatlannal. Ezért kérjük ma is gyermeki bizakodással:

Béke királynője, hozzád esedezünk, őrizd meg országunk és a világ békéjét! Amikor a terror és bosszúvágy hírei jutnak el hozzánk, megremeg a szívünk, mert bizony félünk. A gonosz hangja, amely üvöltésével el akarja nyomni a békére, megbocsátásra hívó szelíd hangot, hazug módon újabb vallásháború rémeivel riogat. Senki sem kérdez vissza, mi köze ennek a barbárságnak a hithez, a valláshoz. A lelkében igazán hívó muzmán vagy keresztény nem tör a másik ember életére. A gonosz újra próbálja megtevesztetni a hitetlen embert azzal nyugtatva meg, hogy neki semmi köze mindehhez, mert ez a fanatikus vallásosok esztelen viaskodása. Nem csoda hát, ha mindjárt elégtételért, megtorlásért kiált. Ezek után eszébe sem jut, hogy megkérdezze önmagától, vajon nem vagyok-e én is okozója, kiváltója ennek az esztelen cselekedetnek. Észre sem veszi, hogy miközben bosszúvágyról ligheve ellen-csapásra gondol, erkölcsiségében ugyanoda vagy még mélyebbre süllyed, mint ahol azok a terroristák vannak, akik ezt a szörnyűséget elkövették.

Magyarok Nagyasszonya, kérünk, mentsd meg a lelkünk, mert az istentelen diktatúra évtizedei után a konzumizmus, a gátlástalan haszonelvűség és szabadság pusztítja a magyar lelkeket! Sokok honfitársunk életében oly módon az anyagi javak kerültek előtérbe, amelyek kioltják lelkünkben a vallási és erkölcsi értékek iránti vágyat, hogy már észre sem vesszük, miközben kezük megtelik, szívük teljesen üressé válik. Éleszd fel szívünkben őseink hitét, amely már többször megmentette és hamvaiból támasztotta fel ezt a népet. Tudjuk ugyan, hogy a látszat nem ezt mutatja, mégis hinni akarjuk, hogy a krisztusi hit mélyen bele-

gyökerezett népünk lelkébe és kultúrájába. Valljuk ugyanis a költővel: „Mely nemzetnek nincs hite, Éljen bár, – nincs élete” (Kisfaludy Sándor). Ez a hit ugyan most szunnyadni látszik, de ne pusztító háború, hanem Isten meg nem szűnő szeretetének megtapasztalása gyullassza lángra újra.

Fesztly Masa festménye
Parrocchia S. Cristoforo, Valguarnera (EN) Szicília

MAGYAROK NAGYASSZONYA, MAGYARORSZÁG FŐPÁTRONÁJA

(Főünnep október 8.)

Szent István királyunk, halála előtt, Szűz Mária oltalmába ajánlotta koronáját és országát. Őseink ezt a felajánlást szent örökségként származtatták nemzedékről nemzedékre. Vaszary Kolos bíboros, prímás kérésére a Szentiszák is elismerte a Mária-tiszteletnek ezt a nemzeti jellegét, s XIII. Leó pápa 1896-ban külön ünnepet engedélyezett október második vasárnapjára. Szent X. Piusz pápa az ünnepet október 8-ra tette át. 1980-ban II. János Pál pápa a Szent Péter-bazilika altarpomában a II. Szilveszter pápától kapott - és a bazilika bővítése miatt 1776-ban lebontott - kápolna helyett az új magyar kápolnát ezen a napon szentelte fel a Magyarok Nagyasszonya tiszteletére.

Szép szeretetnek Anyja, taníts meg minket őszintén és szépen szeretni! Oly sokszor az érdek, az alakoskodás, az önzés vezet bennünket ezen alapvető emberi viszonyunkban. Vannak, akiknek soha nem tanították meg a szeretet helyes sorrendjét, ezért nem fedezték még fel a mindent és mindenkit Istenben szeretés csodálatos élményét. Család híján, milyen sokan meg sem ismerik a szülői szeretetet, ezért hiányzik életükből a tiszta, áldozatoktól sem féltő szeretet megtapasztalása. Másokat a szeretet nevében elkényeztetnek, önzővé, követelőzővé tesznek. Pedig szíve mélyén minden ember arra vágyik, hogy őszintén szerethessen és érdek nélkül viszonsszeressék. Nálad, szép szeretet Anyja, mindenki megtanulhatja az Isten feltétel nélküli szeretetét és a mindent és mindenkit Istenért szeretés mikéntjét. A te anyai szereteted legyen minden magyar anyai szeretetének forrása, hogy népünk ne fogyatkozzon fiakban, hanem inkább növekedjen számban és szeretetben egyaránt.

Kegyelemmel teljes Szűz, aki tovább sugárod a reád kiáradt isteni kegyelmet,

segíts minket, hogy megértsük, akkor valószínűleg meg életünkben Isten akaratát, ha másokért élünk. Ha a kapott kegyelmeket nem akarjuk magunknak megtartani, hanem készek vagyunk velük másokat gazdagítani. Egyszerre öröm és rémület tölti el szívünket, ha arra gondolunk, hogy mekkora hatalmas eszközök

IMASZÁNDÉKOK

Októberre

1.

Imádkozzunk, hogy értékelhessük azokat a kulturális és lelkeségi értékeket, amelyek a különféle nemzetiségi csoportok és vallási kisebbségek mindegyikében megtalálhatók.

Hogyan keletkeznek kulturális és lelki értékek? Népek-népcsoportok különböző élethelyzetekben keletkeztek, ahogy túlnépesedett léteiről kiszorultak, egyesek túlszaporodtak vagy akármely más okok miatt. Az új helyzet, illetve helyzetet elfoglaló kisebb-nagyobb csoportok létszámban növekednek s az új helyzetnek megfelelően alakulnak életformájuk, szokásaik az új helyen. Az ember mindig igyekszik az értékeket megvalósítani, ezzel Isten tetszését, jóakarátát, nem utolsósorban a védelmét a lehetséges vagy fellépő veszélyek ellen kiesdeni. Így különböző helyeken különféle szokások alakulnak ki, némelyek elhalványulnak, eltűnnek az idők folyamán, mások „keletkeznek”, a változott helyzetnek megfelelően. Így találkozzunk egymástól eltérő szokásokkal, amelyek válaszképpen alakultak ki egy-egy új helyzetben, a helyben adott lehetőségek felhasználásával. Gyakran különféle „öltözékben” jelenhetnek meg a jót akaró és megkövetelő istenségek vagy jó szellemek, de Jézust is fekete bőrtűként ábrázolják néger népek művészei, jelezve ezzel, hogy hozzájuk tartozik s űk Jézushoz.

Vizszont fontos, hogy a jelkép gyanánt alkalmazott öltözékek, tárgyak, díszítések mögött felfedezzük a kifejezett vagy rejtőző vallási, lelki értékeket a kiséző kulturális értékekkel együtt. Bizonyosan meglepődve vesszük vizsgálatunk eredményeként tudomásul, hogy felfogásuk nem különbözik annyira a miénktől, amint azt a számunkra idegen ábrázolási formák első látásra sejtették.

2.

Könyörögjünk, hogy a harmadik évezred hajnalán éledjen újjá az első pünkösdi misziós lelkiület.

Szerény véleményem szerint az első pünkösdi lángnyelv-csodájának átható ereje nem elsősorban az anyagiulhult kicsi szándék- és akarat-próbálkozások hívójára, mert a Szentlelek befáradt volna a szám szerint milliárdnyira nőtt keresztények eltöltéséhez szükséges energia kibocsátásába. Inkább úgy gondolom, annyi – esetenként lehetségesen szükséges – szabályt, határvonalat, korlátozódást vezetünk be egyes szükséges helyzeteknek behatárolására, hogy a pünkösdi lelkiület kibontakozására alig maradt lehetőség – lelkünkben is. Kérjük ezért a Szentlelket, „fújjon” kicsit erőteljesebben lelkünkben, hogy ne csak észrevegyük, hanem lendületet is nyerjünk szándékának megvalósításához. Ezért imádkozzunk!

Fejős Ottó

Sík Sándor

Dr. FRANK MIKLÓS:

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

A rózsafüzérről

„Kedves Miklós Atya! Az imádságot életem fontos részének tekintem, de egyes imaformákkal nem tudok mit kezdeni. Ezek közé tartozik a rózsafüzér. Primitívnek és elavultnak érzem. Mert hát mire jó az Üdvözlégy Máriák állandó ismételtetése, amikor az ember úgyse képes figyelni rá, hogy mit is mond? Eltekintve attól, hogy az e féle „Imádság” a buddhisták imádmódjára emlékeztet. Jézus ezzel szemben arra int: „Amikor imádkoztok, ne szaporítsátok a szót, mint a pogányok” (Mt. 6,7)

Miklós atya válaszol:

A fenti kérdés már régebben érkezett, de úgy gondoltam, az ÉLETÜNK októberi száma a legjobb alkalom, hogy válaszoljak rá, mert októbert a „Rózsafüzér hónapja” néven szoktuk emlegetni. A témával már 1992 októberében foglalkoztunk és az akkor megjelent cikk – megítélésem szerint – ma sem veszített időszerűségéből. Ezért a következőkben, néhány kiegészítéssel, visszatérünk rá.

Néhány szó a rózsafüzér történeti hátteréről

Október 7-ére esik a „Rózsafüzér Királynője” Ünnepe. V. Szent Piusz pápa annak emlékére rendelte el, hogy 1572-ben ezen a napon a keresztény hajóhad megsemmisítő vereséget mért Lepantónál a török flottára s ezzel megtörte az oszmán birodalom tengeri hatalmát. A csata idején a pápa kápolnájában a rózsafüzért imádkozta. Ezt az ünnepet XI. Kelemen pápa az egész egyháza kiterjesztette és ehhez, nekünk magyaroknak is van némi közünk. Ezzel akarta ugyanis kifejezni halálját az 1716-ban Savoyai Jenő herceg vezetésével álló keresztény hadak győzelméért Péterváradnál, amely véglegesen elhárította Európa felől a török veszedelemet. A pápa a győzelmet a Szent Szűz közbenjárásának tulajdonította.

Persze a rózsafüzér vagy talán ízeiben, az „olvasó” imádkozásának szokása sokkal régebbi időkre nyúlik vissza. A hagyomány szerint a Szent Szűz Szent Domonkost (1170 – 1221) bízta meg ennek az ájtatosságnak terjesztésével. Maga V. Szent Piusz is domonkos szerzetes volt. Számos jel azonban arra mutat, hogy már a korai középkorban ismeretes volt az imádságnak ez a fajtája. Hasonló imaformák egyébként más vallásoknál is megtalálhatók, pl. a buddhizmusban és az iszlámnál, tartalmukat tekintve azonban lényegesen különbö-

böznek tőle.

Nehézségek a rózsafüzér körül

Tudom, a rózsafüzér nem mindenkinek kenyere. Ezen nincs mit csodálkozni. A mai embert elriasztja az imának ez a látszólag „gépies”, „lélektelen” módja, a „fütöszalagon” elhadart Üdvözlégyek sora. Ha az ember imádkozik, befelé fordul, kitárlódik Isten felé, felfelé emelkedik. Hozzá, nem pedig imamalomszerűen betanult formulákat mormog.

Nos, ez az ellenvetés elvileg helyes. A kérdés csak az, vajon a rózsafüzér valóban ilyen külsőséges „imapótlék”-e, karikatúrája minden valódi szívbéli imádságnak? Elképzelhető-e, hogy a pápák, akik azon örködnek, hogy a kereszténység sem a hit és erkölcs terén, sem a vallásosság megnyilvánulásaiban félre ne csússzék, olyan következetesen ajánlják a rózsafüzér imádkozást a híveknek, mind ha az efféle primitív eltévelyedés lenne? Miért van az, hogy nemcsak a szentek, hanem számos tudós, művész, orvos rendszeresen imádkozta ezt a „nevetséges, mágius hókuszpókusz”-t, hogy csak néhány ismert nevet említsék: Michelangelo, minden idők legnagyobb festője és szobrásza, Haydn, a zeneszerző vagy Pasteur, a modern bakteriológia megalapítója.

Hibakeresés

A hiba nyilvánvalóan nem a rózsafüzérben van, hanem a helyes imádkozás mikéntjének megértésében. Az imádság két fajtája egyesül benne: a szóbeli és az elmélkedő ima. És tegyük hozzá: a kettő közül a második van a hangsúly. A szóbeli rész, az ötször tíz Üdvözléggel és az egyes tizedeket megelőző Miatyánkokkal, megteremt az imádság légkörét, valahogy úgy, mint ahogy az orgonakíséret az alaphangot, a támaszt adja az ének számára, vagy ahogy az autónál menetközben a motor halk moraja az előfűtése annak, hogy a kocsi haladjon. A rózsafüzér elmélkedés jellegét az ún. titkok adják: Jézus és vele édesanyja, Mária életének néhány fontos eseménye. Az Isten Fia megtestesülésének, e világban megjelenésének jeleneteit elevenítik fel az ún. „örömdetes olvasó” titkai; szenvedésére és kereszthalálára emlékeztet a „fájdalmas olvasó” öt titka; Jézus feltámadását és az azt követő eseményekkel idézi a „dicsőséges olvasó”. Ezekre figyel, ezeket szemléli az imádkozó ember, miközben ujjai közt az Üdvözlégeket jelző szemek peregnének és ajka az angyal Máriát üdvözlő szavait ismételteti. Az ember így egyre jobban belemélyed az evangéliumba, egyre alaposabban megismeri Jézus gondolatvilágát, értékrendjét, megváltói küldetését és igyekszik magáévá tenni, önmagát, terveit, elképzelését Jézushoz igazítani. Prohászka Ottokárnál olvastam erről a következő mondatot: „Csoda-e ha szíves-örömmel foglalkozunk e titkokkal, ha azoknál időzünk, ha reményünket rajtuk éltetjük, ha érzelmeinkkel, vágyainkkal, örömeinkkel alattuk megvonulunk...”

Életem imája

Az olvasó persze nem vérszegény, elvont imádság, hanem nagyon is élet-szerű, mert titokban belefértnek saját életünk problémái, gondoljai, örömei és bánatai. Egy utazásom alkalmával szemben ült velem egy fiatalasszony két kis gyerekkel. Elmondta életét, mely az emberi és családi tragédiák egész láncolata volt: férje tragikus körülmények között öt évi házasság után meghalt, anyagilag minden támasz nélkül maradt, szüleit korán elvesztette, ő maga is

gyógyíthatatlan beteg. Mikor megkérdeztem tőle, hogyan képes elviselni ezt a terhet, válaszként kihúzta kezításkájából a rózsafüzért. „Ez ad erőt. Tudja, atya, a gyermekeimért az öröndetes olvasót mondom, hogy – mint a gyermek Jézus, növekedjenek kedvességben Isten és az emberek előtt. A halottaimért a dicsőséges olvasót mondom, hogy Isten fogadja be őket az égi hazába, no és magamért – és itt elcsuklott a hangja – magamért a fájdalmas olvasót imádkozom, hogy legyen erőm végigmenni az úton.” Igen, a rózsafüzér életünk imája, az ünnepeképp úgy, mint a hétköznapié. Pilinszky János, a korán elhunyt költő ezeket írta az olvasóról: „A hétköznapi megsemmisítésére nincs alkalmasabb imádság nálánál, hiszen épp arra való, hogy szinte mindig mondassuk. Megtestesítője az „imádkozó és dolgozó”, sőt az „imádkozva élj” parancsának. Aki szereti, annak számára „monotóniája” üdítőbb a legtermékenyebb esőnél.”

Bárhöl és bármikor

Az olvasó a Jóisten mobiltelefonja, „handy”-je: ahogy avval bárkit bárhöl és bármikor el tudok érni és én is bárhöl és bármikor elérhető vagyok, úgy a rózsafüzér révén bárhöl és bármikor kapcsolatba tudok lépni Vele – a villamoson épp úgy, mint az orvosi várószobában, az utcán, vagy a természetben, egyedül és másokkal, a magányban épp úgy, mint a nyugdős tömegben. Persze az ember ilyenkor nem lobogtatja nyilvánosan: elég, ha az olvasó a zsebében, vagy a táskájában van, ott is hozzáférhetek észrevétlenül; aztán vannak fogaskerékszerű rózsafüzér-gyűrűk is, amelyeket az ember feltűnés nélkül forgathat az ujjá körül, miközben az Ave Máriákat ismételteti.

És ha netán valaki autóvezetés közben szeretne rózsafüzérezni, annak számára hangszalagok állnak rendelkezésre: ezeket hallgatva figyelme nem terelődik el a vezéstől.

Megkönnyítheti a rózsafüzér végzését, ha közösen, vagy közösségben felváltva imádkozzák. Különösen kedves és bensőséges a családi rózsafüzér: a közös imaélmény erősíti az összetartozás tudatát.

Változatosság – kreatív ima

Még egy tanácsot adhatnék azoknak, akik rájöttek az olvasó imádkozásának ízére: nyugodtan kapcsolják be az ismert 15 titkon kívül Jézus életének más eseményeit is személyes imájukba. Ezt ajánlja a lelkiélet egyik híres magyar ismerője, Boros László. Saját tapasztalatból mondatom, hogy az ima így kreatív és még termékenyebb, majd hogy nem izgalmassá válik, olyanná, mint egy felfedező út.

A mondottakból – gondolom – kilálgat, hogy a rózsafüzér se nem primitív, se nem elavult imaforma. Nem primitív, hiszen a legmagasabb lelki igényeket kielégíti, segít az elmélyülésben, a bensőséges Isten-kapcsolat kiépítésében; nem is elavult: a harmadik évezredbe átlépő stresszes, zaklatott, irányt vesztett ember számára nagyszerű eszköz a megnyugvásra, élete értelmének felismerésére, iránytű, amelyre bizton lehet hagyatkozni.

Az olvasó, annak ellenére, hogy imaismétlés, a „szócséplés” amitől Krisztus óv, amelyben a szavak létrehozzák a légkört, amelyben az imádság kibontakozhat.

Ha netán valakinek az olvasó kapcsán még az a meggondolása támadna, hogy ezzel túlságosan Mária válik imaéletünk központjává Jézus helyett, az észre fogja venni ima közben, hogy amint az Üdvözlégy Máriában is Jézus a központ, úgy az Ave Máriák egymásutánisága is csak a háttér, hogy Jézus annál inkább

Nemzetközi Fórum a csángókról

Az Európai Tanács parlamenti közgyűlésének állandó bizottsága nemrégiben Isztambulban tartott ülésén egyhangú szavazással elfogadta a Romániában élő csángókról szóló jelentést. A „Csángó kisebbségi kultúra Romániában” című dokumentum megállapítja: a csángók – akiknek száma ma 60-70 ezerre tehető – egy archaikus, nem egységes, magyar eredetű, római katolikus vallású népcsoport, amely a középkor óta él Moldvában. Nyelvük egy magyar nyelvű, melyet a családban és a falusi közösségekben beszélnek. A csángók Európa egyik legrejtélyesebb nemzeti kisebbsége. Nem tudni, hogy őseik honnan jöttek és mikor telepedtek le Moldvában. Egyetlen vitathatatlan jellemzőjük a katolikus valláshoz való szoros kötődésük. Ha egy csángótól megkérdezzük, milyen nemzeti, rendszerint azt válaszolja: „Katolikus vagyok”. Vallási életükben azonban számos középkori hagyományt őriznek, így például a pogány napkultusz!

A Bizottság által megszavazott dokumentumot Tytty Isohookana-Asunmaa finnországi képviselő terjesztette elő.

Mint tudjuk, a moldvai csángók az egyházmegyei beosztás alapján a jasi (jászvásári) püspökséghez tartoznak. De a püspök, a csángó eredetű Petru Ghergheli (Gergely) még soha nem nevezett ki magyar papot a magyar ajkú csángóktól lakott falvakban. Most a bukaresti érsekkel, Joan Robu-val együtt máris tiltakozó levelet juttatnak el az Európa Tanácshoz, azt állítva, hogy a magyar nacionalista politika félrevezette az Európa Tanácsot.

Az isztambuli ülésen a magyar delegációt Surján László vezette. VR/MKJUE

*

A Szentatya Bulgáriába készül

II. János Pál pápa terve szerint 2002 tavaszán Bulgáriába látogat. Ez derül ki a szófiai pápai nuncius és a bulgár parlamenti elnök legutóbbi találkozásja után. A bolgár ortodox egyház elzárkózik a meghívást illetően. KNA

A Svájci Gárda.

Mindenki, aki az Örök Városban járt, megcsodálhatta a Vatikán festői ruhás őrségét, a „Svájci gárdát”. Ruhájukat állítólag Leonardo da Vinci tervezte. A gárdát pedig II. Gyula pápa alapította 1506-ban, és ötszáz éves történelmének fekete napján 1927 május 5-én volt, amikor V. Károly császár spanyol és német zsoldosai feldúlták és kifosztották Rómát. („Sacco di Roma”). A pápa VII. Kelemen életének védelmében a kétszáz fős gárdának háromnegyede, számszerint száznegyvenheten életüket áldozták és csak negyvenketten jutottak be a pápával a Vatikánból a biztonságot jelentő Angyalvárba. Hagyományosan ezért minden év május 5-én teszik le esküjüket a Gárda tagjai. VR

Márai színházi bemutató Bécsben

A bécsi Volkstheater nagy sikerrel mutatta be Márai Sándor: „A gyertyák csonkig égnek” című regényének színpadi áttűtetését. A regény olaszul is megjelent, német fordításban „Die Glut” címen, de készül az angol kiadás is „Embers” (paraszak) címen. A színpadi átdolgozás Kurt Boeser munkája. ■

előtérbe kerüljön. Máriától nem kell feltétlenül Jézust: egész élete, egyénisége, szerepe Jézusra mutat, reá irányul.

Ezek után nem marad más hátra, mint hogy elkezdjük mondani az olvasót. Lehet, hogy eltart egy darabig, amíg rájövünk az ízére. De ha egyszer rájövünk, nem fogjuk többé abbahagyni. ■

VÁROSI TÜCSÖK

Hiába dübörög a város a nagyváros: ha jön az est, kis város, kis falu lesz újra magányos tanya Budapest.

Hiába minden kő és aszfalt: alul csak föld marad a föld, s a nyár a paloták között is egy-egy tücsköt mégis kikölt.

S hiába minden süketítő vakító zaj és lámpafény: rákezd csendes muzsikáját valahol a falak tövében, valahol egy sötét szegletben egy bujdosó tücsökenész és áll az ember s túl a földön csillagra-holdra, égre néz,

hallgatja azt a szívhezszóló, értelemten, szép tiszta szót, mely világ végéről is vissza, hazahívja az utazót

Erdélyi József (1897–1978)

Londoni levél

A számadó pásztor

Június végén ünnepelték a köztiszteltben álló és köztiszteltnek örvendő Tüttő György atyát, az angliai főlelkész, magyar és angol hívei aranymiséje alkalmából. Hetvenhat év nagy idő, s fél évszázad szorgos papi tevékenysége után megérdemelné a pihenést, de a paphiány itt is mutatkozik, tehát Tüttő atya egyelőre nem pihenhet a babérain. Bizony, hosszú volt az út a zalai Bókaházától az innsbrucki egyetemig, majd pedig a ködös Albionig.

A Tüttők nemzedékeken át a Szent István által alapított zalavári bencés apátság számadó juhászai voltak. Aki az atyával társalog vagy prédikációt hallgatja, ma is élvezheti beszéde zalai ízeit. Miután édesapját hét éves korában elvesztette, a nagyszüleinél nevelkedett, Megyeren. Nagy szerencse, hogy édesanyja házvezetőnői munkát kapott Simon György veszprémi püspöki helynökénél, mert így jóeszű fiát sikerült beszerezni a piarista gimnáziumba. Érettségiző korában, 1944 novemberében, megrendítő élménye volt a fiatalembernek Mindszenty József leartóztatása. Mint ismeretes, a náci által gyűlölt veszprémi püspök teljes főpapi ornátusban, tizenhat papjától és kispapjától kísérve adta magát bebörtönzői kezére. Tüttő Györgyöt még abban a hónapban elvitték katonának. Hamarosan orosz fogságba esett, de 1945 szeptemberében, míg társai nagy részét Szibériába indították, ő Isten segédével szabadult az iasi fogolytáborból, ahol főként azzal teltek a hónapok, hogy nyugaton leszerelt gyári berendezéseket rakodtak szovjet vagonokba. A táborban megtapasztalt nyomorúság csak megerősítette a fiatalember szándékát, hogy papi pályára lépjen. Lerongyolódva vetődött vissza Veszprémbe, ahol kiderült, hogy dr. Simon György meghalt, házát kifosztották, és özvegy Tüttőné ismét a szüleihez költözött Megyerbe. Ám Mindszenty püspök újból elfoglalta székét (hamarosan az egész magyarországi katolikus egyház élére került) és felvette Tüttő Györgyöt a papneveldebe. Egy évvel később utódta, Bánász László küldte a tehetséges szeminaristát az innsbrucki jezsuitákhoz, a Canisianumba, és az egyetemre. Így kezdődött Tüttő atya nyugati pályafutása, hiszen hamarosan kiderült, hogy nincs visszaút Magyarországra.

1951-ben Paulus Rusch innsbrucki püspök szentelte pappá, rövid ideig a voralbergi Wolfurtnban káplánkodott, de az egyház 1953-ban Angliába hívta. Biztos nem volt könnyű a beilleszkedés Nottinghamban, de idővel sikerült ez Tüttő atyának. 1956 őszén hirtelen Magyarországra terelődött a világ figyelmébe. A leverett forradalom után menekültek ezrei érkeztek Angliába is. Velük Ispánki Béla pater, Mindszenty bíboros második (a történelmi hűség kedvéért: harmadik), és legkeszevsebb politikai fogságának a részese. Ispánkinak segítségére volt szükség a megszorodott londoni katolikus magyarság lelki gondozásához, az egyházi feladatok ellátásához. 1959 és 1965 között Tüttő György az ő jobb keze volt. Ám ezután visszatért az angol hívőkhoz. Retfordi nyolc éve alatt iskolát és parókiai építést, és későbbi helyén, Sutton-in-Ashfieldben celebrálta ezüstmiséjét, amelyre hívei kihozták Magyarországról idős édesanyját. 1985-ben Leicester város Szent Patrikól elnevezett parókiját vezette, amikor Londonban meghalt mgr. Ispánki Béla, és a magyarok püspöke, Irányi László kikérte Tüttő atyát a Nottingham-i egyházkerületől, hogy vegye át az angliai ma-

MAGYAROK A TABOR-HEGYEN

Magyar kápolna az USA-ban

A Tabor-hegy (ékezet nélkül) az Egyesült Államok West Virginia államában van. Berkeley Springs határában. Az „Ötvenhatosok” fedezték fel ezt a kedves, hegyes vidéket a gyógyvizéről ősidők óta ismert környékét. A gyógyforrás ma is olyan bőven ontja áldását, mint az indiánok idejében és – pénzéhes korunkban csodának számítva – ingyen megtöltheti a poharát bárki, vagy nagy kannákban hazaviheti a természetnek ezt az ajándékát. Berkeley Springs-ben fürdöztek az őslakók, 1748-ban pedig „felfedezte” az Egyesült Államok első elnöke, George Washington. Igaz, a későbbi államférfi még csak 16 éves volt és a földméréseknél segédkezve jutott el a vidékre, de megkedvelte és évtizedeken át hű maradt hozzá. A földbe vájt, tető nélküli kővel bélelt

hely jelentőségét, azt a „lélekmentő” szerepet amit a nehéz évtizedekben betöltött. De talán megéreznek belőle valamit, amikor felkeresik.

Györök Ilona Mária neve mellett zárójelben áll: titkár. De, aki csak néhány percet töltött a mindenki által szeretett „Sali”-val, nyomban tudja, a „titkár” megjelölés csak „fedőnév”. Mert Sali szerepel az alapítók, a szervezők listáján, hosszú évek óta pedig oroszánrész jut neki a Kápolna és a temető ügyeinek intézéséből.

Az eredeti terv, hosszú, gondos elkészítés után, 1981-ben jutott el a kivitelezéshez. Az alap lerakása óta 22 év telt el. Adományokból, önkéntes munkából, – adósság mentesen – felépültünk: Kápolna-képeink, népi fara-

Az „Alba Regia” magyar kápolna West Virginia államban

„medence” Berkeley Springs egyik nevezetessége. Ma hotelokban kúrálják magukat a gyógyulást keresők, a pihenésre, kikapcsolódásra, a nagyváros zajából csendre vágyók. Berkeley Springs tehát „patinás” hely. De miért éppen ezt választották a Magyar Szabadságharcos Szövetség tagjai, miért éppen itt vettek 180 acre-t, hogy 10 acre-t kijelöljenek az Alba Regia (Székesfehérvár) kápolna és egy magyar temető létesítésére? A választ Györök Ilona Mária tájékoztatójából veszem: „mert négy állam magyarul lakta városából könnyen megközelíthető; mert éghajlata, növényvilága, de még gyógyvize is elhagyott hazánkra emlékeztet, s főleg ezt a 10 acre-s dombotól kizárólag erre a célra ajándékozták honfitársaink... Minden magyar honfitársunk számára...”

Alba Regia, Székesfehérvár, a Tabor-hegyen, ahová a Hungarian Avenue-n vezet fel az út... A világ tájáról ide látogató magyarnak Kis Magyarország, az amerikai vendégnek „Az erdő ékszepe”. A mai fiatalok, akik (hála Istennek) szabadon mozoghatnak, utazhatnak valószínűleg nem érzik át a

gyar főlelkészséget.

Tüttő György munkáját mind a Vatikán, mind az új Magyarország elismerte. 1989-ben a Szentaty a tb pápai prelátussá emelte, 1995-ben pedig a magyar államfő tüntette ki a Köztársasági Érdemrend Középfokozatával. Mindenképpen Tüttő pater időt szakított magának az írásra is, egész sor magvas, elmélyült tanulmánya jelent meg angol nyelven, elsősorban a Szűzanyáról. Segítőtárs, a Wolverhamptonban szolgáló Lakatos Dénes atya Kanadába távozott, s a főlelkész legutóbbi budapesti útja során nem bízta, hogy bárkivel fel tudná váltani. A pásztor tehát vezeti tovább magyar híveit, amíg ereje engedi.

Sárközi Mátyas

Madridi levél

Betegek

Egy meleg, nyári napon levelesládamban kis, 120 oldalas könyvet találtam. Csak az enyémbe volt boríték, címzés nélkül. Nem tudni, kicsoda és milyen szándékkal hagyta ott, hiszen ezekről a „madridi levelekről” itt alig van valakinek tudomása. A spanyol püspöki kar lelkipásztorokká bizottságának a kiadványa s a betegek napja alkalmából a beteg gyermekekről, de nemcsak róluk beszél. (Hogy mikor emlékeznek meg a betegek napjáról, az nem derül ki; elnézést kérek tehát, ha valaki tudja, hogy távoli a dátum. A kérdés, illetve a sok probléma mindig aktuális.)

A beteg gyermek lelki gondozásáról van szó, – mert „az övök a mennyek országa”, – az ő családjukról, környezetükről, s az egészségesek irántuk való érdeklődésének és megértésének felkeltéséről. Minden egyes fejezetben érintettek tanúságtétele, – például egy kilenc éves korában elhunyt kislány szülei, – idevágó evangéliumi idézetek, levelek, – egy kosovói fiú levele a Jóistenhez és a Jóistenre vagy egy angyalé a szenvedőhöz, – idevágó imádság és az elkötelezettség, az együttműködés példája. De még sláger szövegek is szerepelnek, melyeket az adott helyzetekre alkalmazni és megtárgyalásuknál énekelni lehet.

Így aztán szó van a krónikus, gyógyíthatatlan és halálos beteg gyermekekről, – a gyermek és a halál, kicsoda téma! – a rokkantokról és fogyatékosokról, de a kábítószerokról, alkoholról, szerencse- és video játékokról, internetről függő fiatalokról is, továbbá az étkezéssről, mint szenvedés forrásáról (beteges koplálás vagy farkaséhség). Más helyzetekben a közösség, a társadalom a beteg: az utcán élő és szolgai sorban dolgozó gyerekek, – Törökországban én is láttam szőnyegszővéket, – bántalmazottakat, akikről szinte naponta ír a sajtó, és katonáskodó kiskorúak, akik írni talán nem tudnak, de ölni igen.

Külön fejezetet kapott „a születés előtti szenvedés”, vagyis az abortusz-probléma, a meg nem született imádságával s olyan feladatokkal, mint „írj levelet egy elvetélni szándékozó nőnek” és „formáld meg agyagból az Istentől álmódott gyermeket”. Végül a „kis samaritánusok”, azok a gyermekek, serdülők, akik lehetőségeik szerint környezetükben törődnek a betegekkel, fogyatékosokkal, rászorulókkal.

A könyv természetesen lelkipásztorokhoz és nevelőkhöz, plébániai szervezőkhöz, katolikus egyesületek, munkacsoporthoz tagjaihoz szól, de mondanivalója van mindenki számára: azoknak, akik környezetükben állnak szemben ilyen problémákkal, s azoknak, akik talán soha nem gondolnak rá. Ezek elé állítja „az évezred álmódóinak” a példáját: azé a kézezer fiatal, gyermek és serdülő példáját, akiket tavaly az UNESCO hősi magatartásáért kitüntetett.

Talán én is tehetnék valahol valamit?

Rónai Zoltán

Lisieux szentje Írországból

Lisieux-i Kis Szent Teréz (1873–1897) földi maradványait húsvét óta Írország 78 templomában mutatták be tiszteletre. Olyan sokan keresték fel, hogy meg kellett hosszabbítani a tiszteletnek ezt a szokatlan módját. A „kis út” misztikus karmelita szentjét II. János Pál pápa korábban egyháztanítónak nyilvánította.

(Kathpress)

Bitskey Ella Sarasota, Fl. USA

GYERMEKEKNEK

„Nagymama”, harsogja túl Marci öcsém a kerekék zörgését. „En azt hiszem, hogy szamarunk sántít.” „Állj meg”, parancsolja nagymama. „Nézzük meg, mi van vele!”

Marci és nagynagyó leszállnak, én a szekéren maradok és figyelem, mit csinál mama. Hiszen jól tudom, hogy ő nagyon kiismeri magát az emberek és állatok sérüléseiben. Kenőcsei és különös gyógy-növényei messze földön híresek.

„Nem találtam semmit”, szólta nagymama. „Talán csak fáradt a jószág. Álljunk meg egy pihenőre!” Marci és én elkísérjük Fülel a közeli erdő széli legelőre had pihenjen és egyen egy keveset. Leülünk mi is és uzsonnázunk jóízűen.

Hirtelen a mellettünk lévő csoportból megszólal valaki: „Uram, taníts meg minket imádkozni!” Imádkozni tanulni? Kíváncsian néztek át a számomra idegen emberekre. És hirtelen feláll egy ember és így szól: „Mikor imádkoztok, ezt mondjátok: „Atyánk! Szentellessék meg a te neved. Jöjjön el a te országod. Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma. Bocsásd meg a mi bűneinket. Mert mi is megbocsátunk minden ellenünk vétkezőnek. És ne vigy minket kísértésbe.”

Halkan odasúgja nekünk nagy: „Ez Jézus! S ott az emberek körülötte mind barátai.”

Tudom én jól, hogy ki Jézus, noha sohse láttam vagy hallottam őt beszélni. Otthon és a suliban sokat beszélnek róla. Sokan hiszik, hogy ő a várva várt Megváltó. Mégis megkérdezem: „Miért kell minket imádkozni tanítson, nagymama? Hát nem imádkozunk mi amúgy is reggel-este a jó Istenhez?”

Mielőtt nagy még válaszolt volna, Marci szólal meg halkan: Jézus más megszólítást ajánl nekünk. Atya szerintem az, aki sokkal közelebb áll hozzám, mint egy akármilyen távoli isten. Egy Atya mindig hozzánk tartozik. Neki mindent el mernék mondani.”

Nagymama helyeslően bólint. „Figyelték mit mondtok? Ne mindig csak magunkért imádkozunk! És ne mondjuk állandóan imánkban, hogy 'én!' A TE neved legyen megszentelve, a TE országod jöjjön közeink.” „Megszentelni egy nevet? Ezt nem értem!”

Nagy megmagyarázza: „Tudjátok, hogy milyen sok ember nem hisz Istenben, sőt

gúnyt próbál üzni belőle. Ez rossz. Ezért kell imádkoznunk, hogy az ő nevét tiszteljük. – Marci hozzáfűzi: „Hogy Isten uralma megvalósulhasson a földön, az emberek békében és örömben kellene éljenek. Ettől még nagyon távol vagyunk!”

Még sohse hallottam Marcit ilyen okosan beszélni. „És a kenyér? Miért mondja Jézus, hogy Atyánk csak annyi kenyeret adjon, amennyire naponta szükségünk van?” „Kérdezősködök tovább. „Mi zavar Téged ebben? Holnap már nem akarod, hogy jóllakjál? Hiszen tudod, hogy nem tőlünk függ a termés. Ezért kell mindig kérnünk”, válaszol Marci.

De én újabb kérdéssel akadékoskodok: „Nemcsak kenyérre van szükségünk, hiszen az előbb még erdei szamócát is ettünk!” Most már nagymama vág közbe: „A kenyér szóval Jézus mindenre gondolt, ami az életet szolgálja. De semmiből se túl sokat.”

A legnehezebb csak most következni: szívőből megbocsátani annak, aki engem megbántott”, latolgatja Marci. „Még akkor is, ha látom, hogy akarattal történt!” Nagymama megmagyarázza Jézus szavait: „Ha jól értettem, akkor mielőtt mi Istent bűneink megbocsátására kérnénk, meg kell vizsgálnunk előbb magunkban, hogy őszintén hajlandók vagyunk-e másoknak is megbocsátani? A kettő össze van kötve és az egyik a másik nélkül nem működik.”

S akkor Jézus szavait halljuk ismét a szomszédból: „Kérjétek és adnak nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtóit nyitnak. Mert aki kér, kap, aki keres, talál és a zörgetőnek ajtó nyílik.”

Nem esik Istennek nehezére, ha mi mindig őt valamiért kérjük? Te is mondd nekünk sokszor, hogy az állandó kéregetésünket már hallani se tudod?”, kérdeztem nagymamát halkan. Nagy mosolyogva válaszol: „Ti kértétek és azonnal elvárjátok kéréseitek teljesülését. De ez nem megy mindig. Néha jó is ez így. Mert megtörténhet, hogy idővel ti is belátjátok: amit kértetek, nem is föltétlenül szükséges nektek.”

Mikor továbbutaztunk, öröm és megnyugvás töltött el engem. Nemcsak azért, mert Fülel már nem sántított, hanem mert Jézus azt mondta: „Kérjétek, és adnak nektek.” És ezt minden feltétel nélkül ígérte. Legalább ő tud ilyen lenni!

József atya

FIATALOKNAK

Az évközi 27. Vasárnapon olvassuk Szent Lukács evangéliumából: „Az apostolok kérték az Urat: Növeld bennünk a hitet.”

Elképesztő, döbbenetes a tény, hogy manapság mi mindenben tudnak hinni az emberek. Hisznek a fejlődő ipar áldásaiban, a tudomány vívmányaiban, a világvégeinek a közelségében, kövek, kozmikus erők, mágusok, varázslók gyógyító erejében, a csillagok, bolygók életünket, sorsunkat meghatározó és irányító erejében. Hiszik azt, hogy a patkó, a négy levelű lóhere szerencsét, a fekete macska ha utunkat keresztezi, a péntek 13-a szerencsétlenséget hoz. Komoly, az élet eseményeit nagyon sokszor józanul mérlegelő emberek esnek a hiszékenység csapdájába.

A szó, HIT, ezek szerint nagyon sok minden mást is jelenthet, takarhat.... – Hinni valamiben, valakiben nagyon sokak

számára csak ennyit jelent: sejtieni, valószínűsíteni tartani....

Az apostolok hite, annak lényege, magva egészen más. A latin szó „credo”, „hiszek”, egyes nyelvészeti magyarázatok szerint, a „cor dare”, „szívet adni” szavak összevonásából származik. Így is mondhatnánk: hinni = szeretni. Az apostolok kérése csodálatos vallomás. Az ő hitük, legyen az olyan parányi, mint egy mustármag, nem valami emberi fantázia, hiszékeny babona szüleménye. Ők azt akarják, hogy az Úr növelje Isten csodálatos terveibe vetett hitüket, erősítse szeretetüket, hogy hűségesen kitartsanak az Ő követésében.

Kíváncsiak-e mi szebbet, nagyobbat, mint ők, az apostolok? Egy könnyelmű, kritikátlan hiszékenységgel, mindenféle hiedelmekkel sítót világban csak erősebb, nagyobb, az egyetlen Igazságba, Istenbe kapaszkodó hittel-szeretettel tudunk megmaradni. Uram, növelj hitünket, legyen az még apró, kicsi, mint a mustármag, hogy hegyeket tudjunk mozgatni.... A hitelenség, a szeretetlenség halmait.

Pál atya

A mi iskolánk

II. Vilmos császár 1891. december 17-én, az egyik tanügyi konferencia záró ülésén figyelemre méltó beszédet tartott. Felhívást intézett a nevelésben felelős egyházi és világi intézményekhez: „Az iskola tartása tiszteletben és becsülje az egyházat, az egyház viszont, a maga részéről, legyen az iskola pártfogója és segítse azt tovább működésében; s akkor együttesen képesek leszünk felkészíteni az ifjúságot arra, hogy megfeleljen a modern társadalmi élet követelményeinek.”

Felhívása óta eltelt több mint száz év. A császárok lebuktak. Megváltozott a társadalom. Sokat változott az egyház és az iskola. Új idők járnak, új szelek fújdognak, új viharok tombolnak, sokszor pusztító orkánok, amelyek egyforma kegyetlenséggel tépázák az egyházat, az iskolát. A császári felhívás viszont máig sem veszített jelentőségéből. Tisztelnünk és becsülnünk kell az egyházat és az iskolát. A költő szerint: „Ne hagyjátok a templomot, a templomot s az iskolát” (Reményik Sándor)

Minden más látszat ellenére a társadalom többsége igényli, hogy az egyház segítse és támogassa az iskola működését hivatása gyakorlásában, még akkor is, ha sokan csak a „piacgazdasági hatékonyságra” való nevelést követelik az iskolától és így egyoldalúan, csak a természetudományos és technikai ismeretek továbbadását várják tőle – számtan, informatika, gazdaságtan, s az általános műveltséget adó szellemudományokat háttérbe szorítják. A felmérések mutatják, hogy a társadalom igényli a jellemnevelést, az általános műveltséget. Sok szülő nem elégszik meg azzal, hogy gyermekét csak a „piacgazdasági hatékonyság” ismereteire tanítsák. Széleskörű

tudást, műveltséget, szép jellemet akar gyermekének. Az egyházi iskolák iránt továbbra is fokozódik az igény, mert sokan úgy gondolják, hogy ott jó műveltséget és jellemnevelést kap a gyermek. Németországban a katolikus egyház által fenntartott több mint 500 iskolában továbbra is nagyobb a kereslet, mint a kínálat. Úgy látszik, hogy céltalannak és nihilistának nevezett társadalmunkban mégis csak igény van az egyházi iskolák maradó értékeire épülő, tanító, nevelő és emberformáló munkájára.

Az iskola nem elégedhet meg csak „szakbarbárok termelésével”. Az iskolai neveléshez hozzátartozik, hogy kitartóan gondoskodik az értelmi képességek kibontakozását, megismertessen az egyetemes és nemzeti kultúrával, a népi hagyományokkal és szokásokkal, erősítse az értékek iránti fogékonyságot, előkészítsen az életre, növelje a kölcsönös megértéshez és a szociális magatartáshoz szükséges érzéket és készségeket. Az egyházi iskoláktól még ennél is többet várunk: komoly vallásérkölsi nevelést. A katolikus iskolának a művelődés céljain és az ifjúság általános etikai magatartásának alakításán túl, még arról is gondoskodnia kell, hogy feltárja a krisztusi örömhír tanítását, evangéliumi szabadságra és szeretetre neveljen. Segítse a fiatalokat abban, hogy személyiségük kibontakozásával együtt növekedjék bennük a krisztusi élet, amelynek csíráját már a keresztségben elnyerték (vö. GEM 5-8). Ezért nevelői munkájában az egyetemes kultúrát úgy kapcsolja össze az üdvösség jó hírével, hogy a hit fénye járja át a világról, életéről és emberről szerzett ismereteiket, előmozdítsa a földi és örök üdvösséget.

Cserháti Ferenc

Facipó, sajt és tulipán

A Máltai Lovagrend jóvoltából Hollandiában. Július 14-21-ig Nemzetközi Mozgássérült Táboron vettünk részt, 20 ország mintegy 370 fiataljával együtt. Magyarország 22 fővel képviseltette magát. Dr. Horváth Tamás, és ifj. Kállay Tamás voltak vezetőink. Utóbbinak ezúton is szívőből gratulálunk Katalin leányához, aki ezekben a napokban született meg. A magyar csoport jó kis egységet alkotott a három kedves moldvai csángó résztvevővel együtt. Román színekben ugyan, de erdélyi magyar szívvel öltöztek részt a rendezvényen.

A tábor színhelye az Apeldoorn és Arnhem között fekvő sok fával, bokorral övezett harskamp túzér lövészeti laktanya volt, ahol a kelleses szálláshelyen kívül rendelkezésünkre állt az étterem, klubhelyiségek és az un. főtér, ahol pl. a nyitó és záró szentmisét tartottak.

Itt szeretném megemlíteni, hogy a tábor már „kinevelt” két papot. Georg és Pablo kísérőként vettek részt a múltban és most már mindketten az oltárról beszélnek hozzánk. Nem ellentmondás az sem, hogy Pablo piros orral mókázik a közönség előtt a bohóc workshopon és este a discóban szenvedélyesen táncol a tolokocsiban ülő betegekkel – ez egyáltalán bizonyosan mind a Jóisten országa.... Misi felvételre készül a Piarista Rendbe. Talán majd évek múlva ő is prédikál nekünk – szívőből kívánnánk.

A programok sokaságát csak kivonatossan említhetjük: kirándulás Amsterdamba, ahol hajókirándulás a híres „grachtok” mentén, megtekintettük a királyi palotát. Skanzen Enkhluzenben; itt a házak nemcsak korabeli berendezéssel, de korabeli ruhákba öltöztet és a házak körül serénykedő lakókkal várják a látogatókat. Számtalan érdekes workshop is kínálkozik: facipó műhely, facipó festés (saját

kezüleg), lovaglás, lovas kocsikázás, bohóckodás, pánsíp- és zsonglőr-oktatás, halászat, agyaggalamblovészlet, kozmetikai és fodrászszalon, valamint süteménykészítés. De voltak ügyességi játékok és sportnap is.

Az ünnepi szentmise a 's-Hertogenbosch-i St.Jan katedrálisban került bemutatásra. Ez a katedrális szépségével a római-katolikus Hollandia büszkesége.

A nemzetközi estén dalverseny volt programon és a discó igazi színházzá varázslották. Csatunk a svájciakkal együtt lépett fel és a „By the rivers of Babylon” dallamára készített szöveggel nagy sikert aratott és a zsűri külön díjat nyerte el.

A máltai hét Hollandiában kitűnően sikerült, köszönjük a szervezők áldozatos munkáját.

De nem szeretnénk azokról sem megfeledkezni, akik a magyar csoport részvételét anyagi segítségükkel támogatták: A Kapsch Telecom Kft. Budapest (játékony-sági tombolával), a Hypo-Vereinsbank München, a Malteser Hilfsdienst München és a sok névtelen kedves adakozó.

Jövőre Magyarország ad otthont ennek a rangos tábornak.

Zárszóként közreadom Rozika könyörgését, amelyet az ünnepi szentmisén mondott el: „Add Urunk, hogy egyre többen vállalkozzanak a Te szolgálatodra az egyházban és az egyházon kívül és a szeretet kegyelme töltse el minden embert, hogy egyek legyenek, miként Te és az Atya egyek vagytok. Áld meg mindazokat is, akik ezt a tábort létrehozták számunkra. Szent áldásod és kegyelmed legyen és maradjon mindnyájunkkal. Kérünk Urunk hallgass meg minket.”

Máriássy Zsuzsanna, München

Köszönjük,
ha megújítja előfizetését!

KIK VOLTAK ÉS MIT AKARTAK ?

Emlékek a román rémuralom idejéből

...Lehet, hogy már történelemmé is vált sok minden, nekem csak emlék, fájó emlék... Sokszor megálltam a szatmárnémeti piacnak a püspöki konviktus és a zsidó templom felőli oldalán és kerestem a kőkeresztet a konviktus homlokzatának tetején... Azt azonban 1948-ban bedeszákzták az egyházi épületek államosítása során....

Most ősz fejjel, megelevenedik előttem boldog diákkorom, melyet az épületben töltöttem és amit 1944 őszén a front és a háború kettészelt. Utólagosan sok egykori diákársammal beszélgettem róla és abban mindannyiunk véleménye megegyezett, hogy a jezsuita rend által vezetett intézet a béke és a nyugalom kora volt fiatal életünkben.

A jezsuita szerzetesek felkészítettek minket a nehéz időkre. Kint még dörögtek az ágyuk – a háború senkire sem volt tekintettel; már javában folyt az osztályharc, a nép szenvedett – nemskára elkezdődött a sváb családok tragédiája, a szülők, gyerekek, testvérek Szovjetunióba való deportálásával, amiből a szatmárvidéki sváb családok alapos részt kaptak. Bent az intézet falai között a „Mária Kongregáción” belül kisebb csoportok alakultak – az én csoportomat „Prohászka csoportnak” hívták. Találkozásaink alkalmával a keresztény élet új problémáiról beszélgettünk, referátumokat tartottunk a vallásról és annak szükségességéről. A templomi énekarunk csodálatos volt – minden Jézus szíve napján megtelt a szatmárnémeti Kálvária templom udvara a város és a vidék búcsújáróival és mi teljes szívvel énekeltek a Kyrie Eleison....

Jezsuita tanáraink, *Radányi Rókus, Schmidt Ferenc, Sommer István, Tóth Ferenc és Király István* ezekben a nehéz időkben is mindig optimisták voltak, jó példával jártak előttünk, buzdítottak és kitartásra ösztönöztek.

Az egyik nap, 1947-ben, M. Tóth Ferenc nem jött be – éjszaka letartóztatták. Kíváncsian és türelemmel vártuk, hogy mi lesz a dologból, de egy idő után kiengedték. Mint diák megkérdeztem tőle, milyen a börtön, milyen az élet ott a falakon belül. Ő azt válaszolta: „Ha az ember Istenben hisz, mindegy, hogy hol él és alszik”. Mint mondta, még olvasni is engedték, így került kezébe egy könyv a kommunista mozgalomról és az illegális harc sejtrendszereinek felépítéséről.

1948 elején az öt jezsuita szerzetest a román titkosszolgálat áttette a határon mint „idegeneket”, akiknek nincs román állampolgársága.

Ezután P. Godó Mihály szerzetes vette át a konviktus vezetését. Ő már tudta, hogy kevés idő maradt hátra – bemutatkozásakor, a konviktus kápolnájában ezt el is mondta. Valóban jött az államosítás, véget ért a konviktus élet és kezdetét vette az egyházüldözés. A Nunciátust (a Vatikáni követséget) kiutasították Romániából.

Godó Mihályt 25 év börtönre ítélték... A konviktus diákjainak nagy része szegény szülők gyermeke volt, akikből kevesen kerültek a „kulák listára” – és így sokan bejutottak a kolozsvári Bolyai Egyetemre. Magam is odakérültem, és 1950-ben kezdtem tanulmányaimat a történelem szakon. Hála Istennek, az egyetemem a magyarságtudat nagyobb volt, mint az osztályharc, pedig azok az évek (1949-54) a legnehezebb kommunista elnyomás időszakaként ismeretesek. A vallásos egyetemistákat először megpróbálták megfélemlíteni, majd pedig átnevelni. Erre sok fiatal azzal

válaszolt, hogy a városszéli templomokba járt szentmisére, hogy ezzel se keltsen feltűnjen.

Már kibontakozóban volt a katolikus egyház Rómától való elszakadási folyamata, aminek a katolikus papság és a hívek nagy része ellenállt – ennek köszönhetően nem sikerült sem a katolikus egyházat a Vatikántól elszakítani, sem a „szov-rom” egyházat létrehozni, ahogy mi ezt a törekvést neveztük. Az egyetemen kívül megalakultak a *Keresztény-Szocialista-Körök* (röv. KeSzoK) mozgalom, mely a kommunista sejtrendszert vette szervezési mintának.

Mi elvégeztük az egyetemet és szétszéledtünk az egész Erdélyben – én Nagybányára kerültem. A KeSzoK tevékenysége abbamaradt, csak a levéltárat őrizték meg.

Közben folyt azon papság letartóztatása, amely a Vatikántól való elszakadás ellen állt ki. Így történt meg, hogy a Kolozsvár mellett levő faluban, Bonchidán, a plébános letartóztatása alkalmával ott éppen látogatóban volt *Kovács Antal*, a KeSzoK tagja, úgyhogy rövid időn belül őt is letartóztatták, aztán következett az egész mozgalom felgöngyölítése. Értesülve erről, még sikerült elégetnünk a szervezet levéltárat és további dokumentumait. Nemsokára letartóztatták Bura László volt kollégámat, a szervezet egyik vezetőjét, majd három hónap múlva (1955.VII.15-én) engem is, mint a KeSzoK tagját.

...Hogy milyen volt a börtön? – most nekem is alkalmam nyílt rá ezt a kérdést megválaszolni... Nagybányán, az utcán tartóztattak le, nyári ruhában, szandállal a lábamon. Aztán bevitték az új Securitate (Securitatea Statului –állambiztonság) épületébe és bezártak egy cellába, majd lefenyképeztek minden oldalról és ujjlenyomatot vettek minden ujjamról. Délután egy terepjárával elindultunk Kolozsvár felé. Kezemen amerikai bilincsek, sötét szemüveg a szememen. Elöl-hátul két-két teljesen berügött szekus, én pedig közöttük... Nagybányát elhagytva, Nagysomkút mellett, a finteusi erdőben megállt az autó. Kiszálltak a szekusok, majd engemet az öt menti árok mellé állítottak és orosz géppisztolyaikat csattogtatták. Pillanatok alatt átment az agyamon, hogy itt a vég. De nem történt semmi; egyszer csak hozzámjött kettő közülük. Az egyik hátulról belém rügött, hogy majdnem beleestem a vizes árokba, a másik, a nagyobbbrangú tiszt elkapott és megjegyezte románul: „El akartál szökni?” Bánfihunyadon autót cseréltek. Egy gyönyörű Buick kocsit hátulsó ülését utatam ezután egyedül, immár sötét szemüveg és bilincs nélkül, elöl még mindig két szekuritás. Az autó ablakai oldalt és hátul be voltak függönyözve. Kényelmesen gördült a kocszi az aszfaltzott betonúton Kolozsvár felé, majd beérve a városba, az majális utcában egy nagyon elegáns villa udvarába hajtott be. Habár a környezet nagyon szép volt, a magas kőkerítés, mely minket körbevelt, nem sok jót sejtetett – megérkeztünk a Securitate börtönébe...

Két altiszt elé vezettetek, akik mindent összeírtak, majd a pénzem, irataim, nadrágszíjam elvették, kopaszra nyírtak és levezettek a pincébe, ahol egy cellába zártak. A cella nem volt nagy, kétszer kétszerfélméteres területen két ágy volt – közülük az egyik emeletes, úgyhogy nem sok hely maradt a „lakóknak” a mozgásra...

Leitner Ferenc, Fűrth/Bay.

Folytatás következő számunkban!

MINEK ÉRZED MAGAD ?

– Elmélkedés az identitásról –

Lányaimnak – akik francia apától születtek, Svájcban élnek, és olasz nyelven végeztek iskoláikat –, nemegyszer teszik föl a kérdést: *Minek érzed magad?* –, amit ők csodálkozó értetlenséggel hallgatnak. Nem fogják föl, miért kell az érzelmeiket partok közé kényszeríteni, kizárólagossági elv alapján *beszűkíteni* – problémátikussá téve azt, ami (legalábbis számukra) természetes, magától értetődő, pofon egyszerű. Persze, ők nem éltek át se háborúkat, se forradalmakat, sőt, nem szenvedtek diktatórikus rendszerű országokban sem, ahol a *választás* – kötelezővé válva, sokszor a lét minőségét is meghatározta.

A lényegyet tekintve azonban igazuk van: miért kellene okvetlenül és csakis ide vagy oda tartozni, hiszen normális békeidőben, a közmondást meghazudtolva, „több úrnak” is lehet szolgálni, több nemzethez is lojálisnak lehet lenni, anélkül, hogy egyik érdeke sértene a másikat. Ezért is oktalanság, ha egy állam azt követeli – egyébként kifogástalanul viselkedő polgáraitól –, hogy tagadják meg magukkal hozott szokásaikat, melyek – okosan beépülve – inkább gazdagítják, mint szegényítik az illető országot. (Szent István ezt, fiához írt intelmeiben, nagyon szépen kifejtette).

A „*hovatartozás*” különben is igen tág és relatív fogalom, miként sok minden más a „*nap alatt*”.

Magyarországban élve, egészen természetes, hogy *magyarnak* valljuk magunkat, ha azonban egy cseh, egy lengyel meg egy magyar angol társaságba csöppen, valami hirtelen és ösztönösen föltámadó szolidaritás hatására, már *középeurópaiként* jelentkezik. Más kontinen, számunkra idegen közegben, egyszerre mindnyájan *európaiak* leszünk, marslakók közé keveredve pedig nyilván (fehérek, feketék, sárgák – testvérekké válva!) földi származásunkra lennénk büszkéek, illetve ennek a gyűjtőfogalomnak az „*ernyője*” alá kuporodnánk.

Léteznek azonban *vallási* identitások is! Ha katolikusként, meghívunk egy kizárólag protestánsokból álló társaságba, megőrülünk egy „*hítsoros*” váratlan fölbukkanásnak – legyen az francia, olasz, spanyol vagy egyéb, míg mohamedán környezetben mindnyájan egyszerre keresztényekké békülünk.

Létezik *nemi* hovatartozás érzés is! Hányszor mondjuk, hogy „*a nők*” ilyennek, vagy olyanok, illetve „*a férfiak*”... attól függően, melyik oldalra tartozunk, melyik oldalról nézzük a dolgokat.

Természetesen, főnnhéjázón hangoztatjuk a növényekkel, állatokkal szemben, hogy emberek vagyunk, noha viselkedésünkben ez nem mindig világlik ki. Olyan gonosz tetteket követünk el, melyekre egy állat sohasem lenne képes. (Mikor *Édesanyám Szolzsenyicin „Gulágját” olvasva, többször is megjegyezte: „Az ember a legocományabb állat. Talán nem is lenne kár érte, ha kipusztul!”* – De ide kívánczik a nagy francia egzisztencialista Iró Sartre, keserű mondása is: „*A világ nagyon jól megvan kultúra nélkül. Ember nélkül pedig még jobban meg lenne!*”)

A végtelenségig lehetne folytatni ezt az elmélkedést, anélkül, hogy a „*Hova tartozol? Minek érzed magad?*” – kérdésekre megnyugtató és egyértelmű választ adhatnánk. Mert mindenhová tartozunk egy kicsit – a hely, a helyzet, a pillanat függvényében –, de valójában sehová,

csak önmagunkhoz. Énünk és testünk az egyetlen burok, melyből, a halál végső feloldódása előtt, nem tudunk kibújni. A világ születésünkel „*teremtődött*”, s elhunytunkkal „*megsemmisül*”. Az Egészről ezért egyikünk sem alkothat fogalmat.

Hová tartozol? Minek érzed magad? – A végtelen Mindenség egy jelentéktelen porszemén, pillanatnyi létre ítélt, átmenetileg egymáshoz kapcsolódott, lüktető sejtek halmazának...

Saáry Éva, Lugánó

50 éve indult a Szabad-Európa-Rádió adása

Fél évszázaddal ezelőtt, az Aradi Vértanúk Emléknepjén október 6-án kezdte meg rendszeres, egész napos adásait Münchenben a Szabad Európa Rádió. A XX. század második felében alighanem ez volt az egyik legfontosabb nyugati intézmény, amely a szabad és független tájékoztatást tekintve elsődleges feladatának, döntő mértékben segítette át a magyar népet a kommunizmus embertelenségeinek időszakán. Mint a század nagy írója, Márai Sándor mondogta: ablak volt Nyugat felé. Abban az irányban, ahová a magyarság Szent István ország alapítása óta tartozott és ahonnan a második világháborút követően erőszakkal kiszakították. Az önkényuralom legreménytelenebb éveiben csak a Nyugatról sugárzott rádióadások tartották életben a szabadságba vetett hitet. Ebben – már csak adásidejének hossza miatt is – élen járt a Szabad Európa Rádió, amely abban is elérte a többi, külföldről közvetített magyarnyelvű adástól, hogy műsorát a Kárpát-Medencéből menekült szerkesztők készítették, azaz magyarok szóltak – magyarokhoz, átérve a hallgatókra nehezedő politikai nyomást. Nem „központi” anyagot, angol, amerikai, francia, német vagy spanyol újságírók cikkei tolmácsolták magyar nyelven, hanem önálló eszmefuttatásaikkal igyekeztek ellensúlyozni azt a Moszkvából irányított törekvést, hogy a vasfüggönytől keletre fekvő országok népeiből, így a magyarságból is kiirtsák az istenhívet, a keresztény szellemiséget. Igaz, mindez egybeesett amerikai kenyéradó gazdáik elképzeléseivel, ugyanis az Egyesült Államok dollármillióit nélkül aligha lehetett volna fenntartani több, mint 40 éven át egy ilyen missziós szolgálatot. Amikor 1993 őszén szüntette adását gyakorlatilag megvalósította évtizedeken át hangoztatott célját: azért működött és küzdött, hogy egy napon már ne legyen rá szükség. A rendszerváltással a magyar nép is elnyerte szabadságát.

M.Gy

Hétszáz éve történt

Amikor az egyszerű származású XI.Benedek pápa Szent Péter trónjára került, szokás szerint sorban fogadta a köszöntésre érkezőket. Egyszer aztán jelentették neki, hogy megérkezett az édesanyja. A pápa repeső szívvel sietett eléje, de amikor meglátta, visszahőkölt. Aki érkezett, a szegény falusi Kovács felesége, piperésen, suhogó selyemruhában, csillogó ékszerekkel közeledett. Ám a pápa visszaintette: ez nem az ő édesanyja. Másnap aztán újra eljött. A megszokott falusi szegényes ruha volt rajta. Ez volt az ő édesanyja. UE

Renovabis-Konferencia Freisingben

A Renovabis 5. Nemzetközi Kongresszusának idei témája az egyházak, kiváltképpen a katolikus egyház és az európai integráció kérdése volt. A München melletti Freisingben tartott három napos megbeszéléseken – amelyet a német törvényhozás elnöke, Wolfgang Thierse nyitott meg – ezúttal is több százan vettek részt. Magyarországról közel húszan érkeztek. A budapesti magyar kormány álláspontját Szombati Béla külügyi államtitkár képviselte. Szombati egyebek között kifejtette, hogy egyházakra óriási felelősség hárul az európai egyesülés, gyakorlatilag tehát az Európai Unió keleti bővítése terén. Szombati – akárcsak a következő napon elhangzott előadásában Tomka Miklós professzor is – úgy vélte, hogy ez az egyházi szerepvállalás ugyanolyan fontos Nyugat-Európában, mint a csatlakozni készülő keleti térségben. Ugyanis mind itt, mind pedig ott egyaránt fel kell készíteni a társadalmat, hogy Európa újra egyesül. Ez a törekvés viszont közös, mert azonos szellemi értékekre épül – mondta a magyar államtitkár és hangsúlyozta, hogy ebben a törekvésben az egyházaknak rá kell ébreszteniük a hívőket a saját felelősségükre Isten és a társadalom előtt, a társadalmat pedig az őt alkotó egyénekként szemben vállalt felelősségre. Elsősorban az egyén felelősségét boncolgatta Georg Sterzinsky berlini bíboros-prímás, akinek a reábizott egyházmegyében bő tapasztalata volt az elmúlt évtizedben Kelet és Nyugat egymásra-találásában és fokozatos összenövésében. A kereszténységet tekintette az egységes Európa mozgatóerejének Tomka Miklós, a Magyar Püspöki Konferencia Vallásszociológiai Kutatóintézetének igazgatója. Grafikonokkal és szemléltető ábrákkal bővített fejtegetésében Tomka professzor az eurogenézisben játszott egyházi szerepet boncolgatta, rámutatva arra, hogy ennek béketeremtő ereje csak akkor érvényesülhet, ha széles társadalmi szolidaritáson alapul és az érintett társadalom az igazságosságra épül. Az egyesülő Európában a szabadság és az igazságosság megőrzésében kulcsszerep jut a szellemi értékeknek, amelyeket azonban manapság a sok összetevőből magunknak kell kiformálnunk. Ebben az egyházaknak fontos szerep jut mind a társadalmi struktúrák, mind pedig az egyének szintjén. Tomka Miklós is, akárcsak Szombati államtitkár, rámutatott az egyházak bővülő feladatvállalására az egyének felelősségtudatának erősítésében. Ebben az erőfeszítésben könnyítő tényező, ha az egyházak élvezik a társadalom bizalmát és így erkölcsi útmutatóként léphetnek fel mintegy szünet nélkül intve arra, hogy az Európai Unió bővítése ne váljék csupán gazdasági célkitűzéssé, Európa megmaradjon az egész világ előtt nyitott kezdeményezésnek, továbbá motornak az igazságosság általános elterjedésében.

Vincze András.

Moszkvából ismét egy „Nyet”

A moszkvai katolikus érsek, Kondrusiewicz sajnálkozását fejezte ki amiatt, hogy II. Alexszi moszkvai ortodox pátriárka nem kíván találkozni a pápával Ukrajnában sem. Ezzel kapcsolatban érdekes a Nezasviszimaja Gazeta moszkvai lapban megjelent közvélemény-kutatás eredménye, miszerint a megkérdezett moszkvaiak 47 százaléka szükséges és pozitív eseménynek tartaná, ha II. János Pál pápa ellátogatna Moszkvába. A látogatás ellen 32 százalék nyilatkozott. Különösen az orosz értelmiség rokonszenvez a pápával és a katolicizmussal.

(Kathpress)

Október hatodikára

Ezen a napon az aradi vértanukra emlékezünk. Gyásznapja ez nemcsak a magyar nemzetnek, hanem azoknak is akik részesei voltak az ítélet megszületésének, végrehajtásának. Amikor most két alig ismert dokumentumra hívom fel olvasóink figyelmét, nem a hibásak tévedéseinek súlyát akarom növelni – ők nagyrészt maguk is belátták bűnüket – hanem azoknak az erényeit szeretném aláhúzni, akik szereplői voltak a történelemnek, de akiknek ezt az oldalát alig ismerjük.

Elsőnek egy levél, teljes terjedelemben.

I. Miklós orosz cár levele Ferenc Józsefnek.

Varsó, 1849. augusztus 4/16.

Kedves barátom!

Elküldöm hozzád magam helyett fiamat, Sándort, hogy olyan hírt vigyen meg neked, ami - remélem - örömet fog okozni. Görgey, akit diktátornak neveztek ki, hadseregével letette a fegyvert, és kegyelemre megadta magát neked. Adjunk hálát Istennek, kedves barátom, ezért a kedvező eredményért, adjunk hálát neki, hogy megelőzte alattvalóink drága véreinek hullását, és alkalmat ad neked, hogy uralkodói jogainak leg-szebbikét, a helyesen értelmezett kegyelmet gyakorolhassd. Ismerem szívedet, kedves barátom, tudom, hogy nem tagadod meg magadtól ezt az örömet. Kegyelmet a megtévedteknek, barátod kéri ezt számukra; és érdemük szerint kell benni a felbujtókkal, az országot nyomasztó bajok okozóival.

Megbízom fiamat, hogy különböző komoly kérdésekről beszéljen veled - felhívom rájuk figyelmét, és fogadd meg, amit mond.

Szívvel-lélekkel maradok örökre, kedves barátom

hűséges és ragaszkodó

Miklós

A levél szövegét – szóról-szóra – Katona Tamás „Az aradi vértanúk” c. kétkötetes munkájából idézem.

Ezután egy kiragadott idézet Paszkies (legtöbb forrás nevét Paszkievics-nek írja) előterjesztéséből Ferenc Józsefnek. Ugyancsak Katona Tamás említett könyvéből.

Nagyvárad, 1849. augusztus 4/16.

Felséges úr,

a felkelés főhadsserege letette a fegyvert; feltétel nélkül megadta magát császári és királyi felségednek.

Görgey tizenegy tábornokkal, valamennyi tisztjével, harmincezer katonával fogságba került, átadott száznegyven ágyút és minden hadifelszerelést...

Legyen szabad felséged nagylelkűségéhez folyamodnom azoknak érdekében, akik elsőként szaktítottak korábbi hibáikkal, és példát mutattak az engedelmességhez való visszatérésre. Hangozzanak el felséged trónusának magasából a megbocsátás és feledés szavai.

Ezek a szavak a még mindig a forradalom szellemét lehelő néhány lázadóvezér és a külföldiek erőfeszítéseit semmivé tehetik; megkönynyíthatik és általánossá tehetik a lefegyverzést, és az ország, melynek sorsát az isteni gondviselés felséged királyi kezébe tette, áldani fogja felséged nevét.

Hódolatom készlet, felséges uram, erre a tiszteletteljes kérésre.

Maradtam a legmélyebb tisztelettel császári és királyi felségednek legalázatosabb, legengedelmesebb és legkészebb szolgálja

Paszkievics-Erivan-szkij gróf,
Varsó hercege

Nehezebb az idézett leveleket nem kommentálni, mint megjegyzéseket fűzni hozzájuk. Álljanak itt önmagukban és beszéljenek, késztesse nekem gondolkodásra ők a közreadó helyett is.

Ramsay Győző

Becsület és kötelesség

Magyarországon az idej könyvhét egyik szenzációja volt Edelsheim – Gyulay Ilona: Becsület és kötelesség című életrajzi művének második kötete. Ebben a „Kiskormányzóné” a Horthy-család meneküléséről, háború utáni hanyattatásáról és estorli emigrációjáról ír. A trónjuktól megfosztott királyok körében is kedvelt potugáliai tengerparti üdülőhely – Estoril – némileg megnyugvást hozott életükbe. Ide azonban nem volt könnyű eljutni, mert az utazáshoz pecsétekkel hitelesített okmányokra volt szükség, ezeknek beszerzése viszont a menekültek számára sokszor csaknem megvalósíthatatlannak tűnő feladat volt. Ez hatványosan érvényes volt a Horthy-családra is, amely a München melletti weilheimi kényszerlakhelyén várakozott sorsának jobbrafordulására.

Ebben egy ma Münchenben élő honfitárs, Lénárd János sietett segítségünkre. Mint az ENSZ hazatelepítési szervezeteinek, az UNRRA-nak munkatársa, bejáratos volt az akkori Németországban végső szót kimondó megszálló erők úti okmányokat kiállító szerveihez és lehetővé tette a szükséges dokumentumok beszerzését. Míg mások az ilyen kapcsolatból komoly anyagi előnyökre tettek szert, Lénárd János – mint mondja – csak erkölcsi kötelességét teljesítette. Elismerésként ma is birtokában van az a levél, amelyet ifj. Horthy Miklósné, Károlyi Consula írt neki 1946 őszén, miután közbenjárására a nyugati hatóságoktól megkapták úti okmányait, ami lényegében megnyitotta előttük az utat a biztonságot nyújtó Potugália felé.

Makvári György

Keresztény tolerancia

Mindenkinek megvan a maga baja. Van közöttünk özvegy, elvált, munkanélküli, alkoholista, magtalan, kirekesztett, koldus, homoszexuális, bebörtönzött, beteg, sértegető és sértett, de valamennyien – jók és rosszak -, Isten szeretett gyermekei vagyunk. Sőt, minél nagyobb bajban vagyunk, annál jobban rászorulunk az Ő irgalmára. „Nem az egészségeseknek kell az orvos, hanem a betegeknek. Nem az igazakat jötem hívni, hanem a bűnösöket” (MK 2,17).

Egyházunk, mint jó édesanya mindent megbocsát, gyermekeinek a múltban elkövetett bűneiért bocsánatot kér, mindenkit megáld és majdnem mindent megszentel. De mindig különbséget tesz jó és rossz, természetes és természetellenes, szép és ronda között. A keresztény tolerancia az embernek Istentől kapott személyi méltóságából ered. A felebaráti szeretet nem értékközösséget, hanem a másik elfogadását jelenti. Egyházunk a beteges hajlamot, az élet ellen elkövetett merényletet, egy bűnös állapotot nem áldhat meg még akkor sem, ha azt társadalmilag elfogadják és jogilag törvényesítik. Maradandó keresztény értékeinket, mint a férfi és nő kölcsönös szeretetét, a gyermekkálás elfogadását, az öregek tisztelését, a betegek szolgálatát, a munka becsületét kár lenne divatos hamisgyöngyökkel felcserélni.

Molnár Ottó Párizs

*

Vezetőképző táborok a Hárshegy Cserkészparkban

A Külföldi Magyar Cserkészszövetség európai kerülete regényes 10 hektáros cserkészparkjában (Kastl-Mennersberg) rendezte meg az idej központi vezetőképző táborát. Kétévenként képezünk ki őrsvezetőket és rajvezetőket, akik visszatérve csapatukhoz, komoly vezetői munkakörben foglalkoznak a náluk fiatalabbakkal.

Több mint 130 cserkész jött el Európa 5 országának 14 városából. Kiemelkedő számban és nagy élvezettel vettek részt kiscserkészeink (6-9 évesek) és cserkészeink (10-13 évesek) a „mintatáborokban”. Tapasztalt régi vezetők vezetik ezeket a táborokat, de a fiatal vezetőjelöltjeink is hozzájárulnak a programhoz. Ezek a táborok nagyon színvonalasak, mert a kiképzők és a fiatal új vezetők különös bevetéssel dolgoznak, hogy bemutassák, milyen az igazi jó cserkész-tábor – innen ered a „minta” szó. Törleten az érdeklődés értelmes és izgalmas foglalkozás után!

A Magyar Cserkészlet komoly minőségű vezetőképzési rendszere mindig is jó útkártya volt szórvány fennmaradásunk érdekében. A nyugati fiatalok magyarságismeretét és jellemük fejlesztését szeretnénk továbbra is ilyen tudatosan és sikeresen a cserkészlet és a helyi magyar közösségek javára továbbfolytatni!

Nagy örömünkre, meghívásunknak Erdélyből, a Romániai Magyar Cserkészszövetségtől, két rajvezetőjelölt és egy kiképző tudott eleget tenni. A hasonló szórványos és az életkörülmény különbségek gyümölcsöző tapasztalatserét hoztak létre.

A ragyogó időjárás pont a tábor utolsó napjára változott esőre, de ez sem tette le a 10 napon keresztül uralkodó kitűnő és építő szellemi hangulatot. Jó volt újra együtt lenni, európai cserkésztestvéreinkkel találkozni, tudásunkban, magyarságunkban és lelkesedésünkben erősödni!

Klement Nándor cst.
kerületi vezető

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

BELGIUM

Keresztelők: Dery Antoine, D. Denis és B. Nagy Éva fia: Tubise-ben; **Eurlings Lisa** - E. Eric és Domonkos Valéria lánya: Genk-ben; **Gurso Joé** - Odile és Frederic Demoeilin fia: Verviers; **Pintér Arthur Gábor** - P. Sándor és Zyde Arienne fia: Ottignis-ben.

Növekedjenek erőben, egészségben!

Házasság: Sass György és Lafontaine Geraldine: Bastogne-ban. **Eljenek boldogan!**

Elhunytak: **Matyuska András**, élt 75 évet; Genk; **Nagy István**, 75: St.Nicolas-leege; **Lengyel Elvira**, 31: Verviers, **Árpa Julianna**, özv. Rohrer Gyuláné, 76: Liege; **Soer Margierite Alexandra** Olah Margit nővér, 90: Liege; **GÁCS GENTI Mária**, 80: Luxemburg; **Edelmann Ferenc**, +Jagadics Amalia férje, 72: Fleron; **Pojtli Tibor**, +Varga Mária férje, 70: Brüssel; **Szabó Árpád**, 76: Villerupt; **Mártai Erzsébet**, Dömény Béla felesége élt 81 évet: Ocquier. **Nyerjék el Urunknál az örök boldogságot!**

FRANCIAORSZÁG

Keresztelések: Farkas Shana Anna Nina, F. Tibor és Ferrer Nathalie lánya; 200. április 10., - **Pelletier Sarah Marie-Elisabeth**, P. Alain-Daniel és Juhász Noémi-Gizella lánya; 2001.április 15. - **Nagy Dorottya Timea**, M. Tibor Joseph és Kiss Erzsébet lánya; 2001.május 27. - **Vizy Ágnes Anne-Marie és Klára Edith**, V. Károly Róbert és Govignon Pascale gyermekei; 2001.június 10., - **Mancuso Thomas Francois Pierre**, M. Ezno és Winkler Isabelle fia; 2002.június 23.

Az örök hazába költöztek:

SALOM Claire, Párizs, 2000.11.11, **Pongrácz úr**, Párizs, 2001.01.18., **Charmet Jean-Loup**, Párizs, 2001.03.01., **Galfard Edith**, Párizs, 2001.03.07; **Ribáry-Kovács Elisabeth**, Párizs, 2001.04.03., **Székely Pierre**, Párizs, 2001.04.03; **Szarvas János**, Tourcoing, 2001. 04.14; **Vicsek Julianna**, Montfermeil, 2001. 05.08; **Major István**, Mitry le Neuf, 2001.05.08; **Váraday Lajosné**, Párizs, 2001.05.31; **Szántó Ferenc**, Párizs, 2001.06.; **Dotte-Roboz Marguerite**, Roubaix, 2001.06.27; **Carette Germaine Marthe Julie**, Roubaix, 2001.07.06. **Uram, adj örök nyugodalmat nekik és az örök világosság fényeskedjék nekik!**

NÉMETORSZÁG

MÜNCHEN:

Isten akaratában megnyugodva, fájó szívvel tudatjuk, hogy **Czupy BÁlinté**, született Kéry Erzsébet rövid, türelemmel viselt betegsége után élete 97-ik évében csendben, a betegek szentségével megerősítve elhunyt. Gyászolják Czupy Jolán, Kiss Antalné, szül. Czupy Vilma Czupy József és Éva, szül. Felsőbátyi, 9 unoka, 15 dédunoka, 3 ükunoka és a rokonság. Lelki üdvéért a szentmisét a hofdingi hl. Kreuz-templomban 2001. szeptember 12-én mutatjuk be. A megboldogultat a hofdingi családi sírboltban helyeztük örök nyugalomra!

STUTTGART

Keresztelő: Andree-t (sz. Scherneck) Bernhardt és Brigitte kislát **Vinzent Győző-t** kereszteltük július 1-én. **Isten éltesse szülei és mindnyájunk örömeit!**

Aranylakodalmom: Jankov Péter és **Czin-csár** Viktória 50 éves házassági évfordulóját ünnepelte augusztus 11. Háláad szentmise Feilbach-ban volt.

Haltottaink: Mesch László (Böblingen), 54 éves korában váratlanul elhunyt. Temetése 2001.május 31-én; valamint **Doroschka János**, hosszú és türelemmel viselt betegsége után június 3-án, pünkösd vasárnap 61 éves korában elhunyt.

Az örök világosság fényeskedjék nekik!

OKTÓBER 23-i ÜNNEPSÉG

MÜNCHENBEN

Ideje: 2001. október 25, 19.00 órákor

Helye: Schulzentrum Neuperlach, Quiddestr. 4. (U5)

Ünnepi beszédet mond:

DÁVID IBOLYA

A Magyar Köztársaság minisztere

Szent István-ünnepségek

Zürich: Ez évben augusztus 26-án tartottuk államalapító királyunk és magyar misszióknak védőszenstjének, Szent Istvánnak ünnepét.

Az ünnepi szentmisét Erdély főpapja, dr. Jakubinyi György érsek atya mutatta be jelenlegi miséző helyünkön, a Bruder Klaus templomban. Személyiségének és a jó hírének vonzása több mint 300 hívő embert gyűjtött össze, akik érdeklődéssel és figyelemmel hallgatták épületes és alapos tisztánlátását tükröző szavait: „Építsünk sziklára hitet és hazát a szentistváni örökség szellemében”.

Gondosan előkészülő *ökumenikus ének-karunk* fokozta az ünnepi hangulatot. A szentmisét közös ebéd követte, majd a kulturműsor keretében *Jakubinyi érsek* úr előadása következett a jelenlegi erdélyi egyházi helyzetről. Tártyilagos, a helyzetet ismerő, jól informált előadást csodálattal hallgattuk. Mindenki elismeréssel mondogatja, hogy Szent István ünnepünk utóbbi éveinek ez volt a csúcsa.

Köszönet és hála mindazoknak, akik ezt a szép ünnepet megszervezték és kiviteleztek.

Vízauer Ferenc

*

London : London és környéke magyarsága szeptember 1-én és 2-án emékezett meg Szent István királyunkról és keresztény magyar államiságunk ezeréves fennállásáról. Meghívtott vendégünk *Mgr. Molnár Ottó* pápai prelátus franciaországi magyar főlelkész volt. Az immár évek óta szokásos kettős ünnepség jelentősége Szent István világi, illetve politikai, valamint egyházi vonalon való államalkotó nagyságának kiemelése és erre vonatkozó emlékeztetése. A szeptember 1-i műsoros megemlékezés a Magyarok Angliai Országos Szövetsége rendezésében történt, melyen Ő excellenciája, *Szentiványi Gábor* nagykövet, dr. *Takács László* főkonzul és dr. *Babity János* konzul is megjelent. Házigazdánk a Magyar Református Egyház volt.

Mgr. Molnár Ottó ünnepi beszédében Szent Istvánt az ellene felhozott vádakkal szemben – hogy az ősmagyar kultúrát elpusztította és ellenséggel kegyetlenül leszámolt – történelmi visszatekintéssel igazolta, hogy Szent István bölcs előrelátással egy keresztény államot alapított, amely kiállta az idők próbáját. Idézte az Intelmek ma is időszerű részeit.

Szent István nemcsak karddal, hanem elsősorban példa erejével nevelte meg szilaj magyar gyermekeit. Ha tehát azt mondjuk, hogy Szent István céltudatos és kemény volt, akkor elsősorban önmagához volt szigorú. Példát mutatott hűségben, törvénytisztletben. Királyi méltóságát nem a hatalom jellemezte, hanem az önfegyelem, lemondás, alázatosság. Életének főforrása keresztény hite volt. Háborút csak a krisztusi hit és a haza védelmében viselt.

Mindamellett sok megpróbáltatást, keszretet kellett elviselnie. Meg kellett érnie

MAGYAR BÁL

2001. október 10-én:
KLEINGARTENVEREIN VOLKSPARK EV.
46534 Dinslaken, Volkplatz 20
18 óra-i kezdettel!

Tánczene: „*Piroska Együttés*”
Magyaros ételek és italok !

Jelentkezés minél előbb :
Dörr Bernd és Erzsébet:
47259 Duisburg, Dorfstr. 56,
Telefon/fax: 0203/784597 vagy
Ferencz László :
Theresienstr. 7, 46537 Dinslaken.
Telefon: 02064/54668

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött kéziratokon.
A szerkesztőség

fia, Imre halálát. Saját népe fellázadt ellene. De ő a szentek életét élte: szenvedett Istenért és hazájáért. Előrelátása nem századokra, hanem az örök-kévalóságra irányult. Hazánkat nem homokra, hanem közziklára, azaz Krisztusra építette.

Ha Szent István most itt lenne köztünk, kérdezte Molnár atya, hogyan számolnánk be neki az egyházunkhoz való viszonyunkról, családi életünkéről, gyermekeink neveléséről, idegenekhez való viselkedésünkéről, melyben ő követendő példával járt előttünk?

A szentmise befejezése előtt *Mgr. Tütti György* főlelkészünk a magyar millenniumi ünnepségek Szent István napi bezárását foglalta össze s megköszönte a hívek, vendégek megjelenését.

Horváth Anna

*

Szabadka: 2001. augusztus 17-én – immár hatodik alkalommal – nagyszabású Szent István-napi rendezvénysorozatot tartott a délvideki magyarok legnagyobb érdekszervezete, a Vajdasági Magyar Szövetség. Az ünnepségnek külön jelentőséget adott, hogy azon a napon nyitotta meg *Orbán Viktor* miniszterelnök Szabadkán a Magyar Köztársaság főkonzulátusát, számos kiemelkedő politikus jelenlétében. Köztük volt *Zoran Djindjic*, Szerbia miniszterelnöke és *Kasza József* szerbiai miniszterelnökhelyettes is. Magyar részről jelen volt *Németh Zsolt* külügyi államtitkár, *Pandur József*, a Magyar Köztársaság belgrádi nagykövete, *Szabó Tibor*, a Határon Túli Magyarok Hivatalának elnöke és *Huszár János* szabadkai főkonzul. A konzulátus megnyitását követően a szabadkai Szent Teréz Székes-egyházban msgr. dr. *Pénzes János* megyéspüspök Szent István-napi ünnepi misét mutatott be, és *Huzsvár László* a bántási Nagybecserek megyés püspöke mondott szentbeszédet. A rangos magyarországi vendégek is részt vettek a szentmisén, amelyen végül *Szabó Tibor* történelmi beszédet mondott államalapító István királyunkról, a magyar nép történelméről, összetartásáról. Szólt arról is, hogy a határon kívül élő magyarokra vonatkozó törvény elfogadása reményt ad az egész nemzet számára, és hozzátette, hogy a hit-remény jegyében adja át a szabadkai Római Katolikus Egyházmegye püspökének, *Pénzes János*nak a Magyar Köztársaság millenniumi zászlóját, amely a megerősödő, egységes magyar nemzetet szimbolizálja.

Aznapi este 7 órákor a Szabadka melletti üdülőhelyen, Palicson folytatódott az ünnepség, mintegy 15 ezer délvideki magyar részvételével. A Szent István-napi központi ünnepség a magyar himnusz közös elnéklésével kezdődött, azután az ökumenikus kenyérszentelón a történelmi egyházak képviselői megszentelték és megáldották az új búzából sült kenyeret, majd *Kasza József*, a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke és *Németh Zsolt*, a Magyar Köztársaság külügyi államtitkára mondott ünnepi beszédet. A köszöntő után „*Ha a béke minden ágyút haranggá viszaönt*” címmel alkalmi műsort mutattak be a délvideki színészek, versmondók, zenészek, énekesek és népi táncosok, amivel ezeréves történelmünket idézték fel öt képen. A látványos, színvonalas ünnepi műsort néppünnyel követte, majd a Szent István-napi megemlékezés befejezéseként a palicsi Szabadtéri Színpadon bemutatták a *Sacra Corona* című magyar filmet, *Koltay Gábor* alkotását.

Szívet melengető, örömteli és felejtethetetlen ünnep volt nekünk, délvideki magyarságunk ez a nap, és napugár is a jövőnknek.

dr. Benkovics Mária (Essen)

Megemlékezés Kovács Angelus atyáról

A Kapucinus Rend római öregothonából szeptember 5-én a déli órákban, amikor az Űrangyalai imádkozzuk, csendben tért haza az Űrhoz, az olaszországi magyar hívek segítő és védangyala Páter Angelus.

Október 9-én lett volna 90 éves. 1935-ben Zadravetz püspök szentelte pappá, majd teológiai tanár volt a kapucinus szemináriumban. Később lelkipáztorként és hitoktatóként működött. 1947-ben rendi előjárói tanulni küldték Rómába. Sohase tért vissza Magyarországra. Római tanulmányait a Gregoriána Egyetemen végezte, majd Kanadában a rendi egyetemen oktatott. 14 évi kanadai tartózkodás után Párizsi magyar lelkész, majd a keleti részek magyar papja volt. 1973-ban tért vissza Olaszországba, ahol a magyar hívek főlelkésze lett, akikre egész további életét áldozta. Vespá motorral járta az országot. Rómán kívül az első közösség, amelyet felkeresett, Firenze volt. A hónap minden utolsó vasárnapján tartott misét Rómában, az első vasárnap pedig Milánóban. Ezen kívül rendszeresen járt Bolognába, Torinóba, Genovába, Padovába és Palermóba is. Lassan minden-hová eljutott, a legkisebb faluba is utána ment a magyaroknak. Nagyon szerették, várták, számítottak rá, akik a kommunizmus alatt jöttek Olaszországba. Elmondhatatlan, mit jelentett nekik az ő segítségé, a magyar misék, ahol végre magyar szót hallottak, és a mise végén a magyar hazának a Himnuszát. Angelus atya, amikor távol volt, akkor se hagyta magára híveit. Telefonon rendszeresen felhívta azokat, akik leginkább rászorultak a bátorításra. Már jó néhány éve nem tudta felkeresni a magyar közösségeket, ezt a munkát átadta nekem, de kis cellájából a telefonpasztorációt, még az idén tavasszal is folytatta. A szentmisék rendjéről, a megszületett gyerekekről, a keresztelőköről, esküvőkről és a temetésekéről rendszeresen értesítést küldött mindenkinek. Minden Üzenetben volt egy szép magyar vers, hogy a hazájuktól távol élő magyarok ne feledjék nemzeti anyanyelvük kincsét és a végén volt egy vice, azért, hogy mindenki már csak kíváncsiságból is kinyissa a borítékot és mosolyra fakadjon. Az idegen környezetet sivatagban a magyar ódizist jelentő Üzenetek kötetét a magyar hívek féltett kincsének őrzik, mint életük, hitük, és magyarságuk pecsétjét. A Páter, mert sokan így hívták, a külföldre szakadt magyaroknak nem csak a lelkével törődött. Sokan vannak olyanok, akik neki köszönhetik első munkahelyüket, szállásukat, emberi kapcsolataikat.

Három éve vettem át tőle a munkát. A vidéki körutak előtt vagy utána mindig beszámoltam neki a misékről, arról, hogy kikkel találkoztam és hoztam neki a hívek üzenetét, üdvözlését, szeretetük apró jeleit. Nagyon örült ennek, elsősorban azért, mert úgy látta, hogy az a munka, amelyet elkezdett, nem volt hiába, a magyar misék folytatódának Olaszországban.

Utódjaként és az Olaszországban élő magyar hívek nevében búcsúszom most tőle. A nagy távolságok miatt a hívek nem lesznek jelen nagy számban a temetésén, de biztos vagyok benne, hogy minden itt élő magyar, aki ismert, lélekben itt lesz és hálátelt szavakkal mond imát Angelus atyáért, hogy az Isten őt mint őrzangyal melléjük adta.

Angelus atya temetése szeptember 7-én volt a Santa Felice da Cantalice templomban.

Foglaljuk őt imánkba, nyugodjon békében!

dr. Németh László

Olaszországi magyar főlelkész

HIRDETÉSEK

HELIOS PANZIO BUDAPEST

Budai, zöldövezeti, csendes panzio, melytől a belváros 1 buszjáratral 15 perc alatt megközelíthető zárt parkolóval, komfortos szobákkal várja vendégeit. H-1121 Budapest, Lidérc u. 5/a. Tel/fax: 36-1-246-46-58 ill.246-26-45 e-mail: roomheli@matavnet.hu www.heliospanzio.hu

Dr. Schulte – Dr. Frohlinde, ügyvédi tanácsadás minden jogi kérdésben.

Schwarz Annemarie, hités tolmács és fordító német / magyar nyelven.
Tel.: 0211/44 22 40, Fax: 0211/44 28 16

BEATRIX PANZIÓ H-1021 Budapest, Szécher út 3. Tel./Fax: 0036-1-3943-730 és telefon 0036-1-2750-550. Szeretettel várjuk családias panzióinkban, zöldövezetben, de közel a centrumhoz. Szállodai színvonal – zárt autóparkoló.

Budapesten, az Andrássy úton, az Operánál felújított, csendes, másfélszobás lakás hazai látogatóknak kiadó. Telefon: (D) 89/937-888.

Személy és áru fuvarozás Magyarországra. Elfogadható áron, megegyezés szerint, háztól-házig. Telefon: D-0049-07034-62580.

Balaton, Badacsony környékén, panorámás és kálimedencei telkek és házak eladók. Továbbra Magyarország minden környékén is vannak ajánlataink. **MVS Immobilien, 0049-(0) 3303-40 98 98, 0049-(0) 711 37 818 00, e-mail: immobilen@van-suntum.de** www.van-suntum.de

Párizsban élő gyűjtő keres XIX. és XX. századi magyar festményeket, saját gyűjteménye gyarapítására. **Paál, Munkácsy, Czobél, Tihanyi, Rippl-Rónai, Kassák** képek érdekelnének elsősorban, de más kvalitásos munkák is szóba jöhetnek. Telefon: (F) 0036/60/05 57 503

Dél-Franciaországban élő magyar család eladná birtokát. Szent-Tropez-Cannes és Dragignán övezetben lévő, nagyobbított komfortos kis házat, 2 és fél hektár termékeny földet, tiszta vízi forrással. Ár: Ft 850.000,-. Tel: (F) 003304-93 430 804 / fax: +3304-93 437 844. Mobil: 0033-6-12103694

„Meseországba megyünk”

Bilédi Ilona verses, képes mesekönyve Reiter Sarolta és Matlak Éva gazdag illusztrációival. 31 oldal. Ár: 20. DM.
Megrendelhető: Hrivnyák Ilona, D-76133 Karlsruhe, Kronenstr. 36

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Magyar Katolikus Főlelkésziség
Landwehrstr. 66 • 80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
(Ungarische Delegatur)

Felolók kiadó:

a Magyar Katolikus Főlelkésziség
Főszerkesztő: Dr. Cserháti Ferenc
Felelős szerkesztő: Fejős Ottó
A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Frank Miklós, Ramsay Győző,
Szamosi József (olvasó és tördelő szerkesztő) és Vincze András.

Redaktion und Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE Delegatur

Landwehrstr. 66 • D-80336 München

Telefon: (089) 5 32 82 88

Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47

Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc

Verantw. Redakteur: Ottó Fejős

Abonnement: DM 30,— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 50,—

ELŐFIZETÉS:

Az életünket a helyi magyar lelkesek

terjesztik,

ők küldik szét, náluk is kell előfizetni!

Tengerentúlról, vagy ahol nincs magyar

lelkész,

oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 3,00 DM

Előfizetési ár egy évre DM 30,—

vagy ennek megfelelő valuta.

Hirdetéseket csak 10-fog igazunk el.

Postbank München:

Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80

Katholische Ungarnseelsorge,

Sonderkonto „Életünk”.

Erschient 11 mal im Jahr.

Satz: Életünk

Druck: AMPER DRUCK GmbH

WERBE-DRUCK Verlag Hamerand GmbH

Hasenheide 11, 82256 Fürstenfeldbruck

Tel. (0 81 41) 61 01 20

Fax (0 81 41) 60 01 28

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt

zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET

MELLEKELTÜNK.

● **HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!** ●
Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közlünk!

Református istentisztelet
Münchenben a hó minden 2. és 4. vasárnapján, 11 órakor,
Reisinger St. 11

HIRDETÉSEK

24 éves ápolónő betegápolást vállalna nyelvtanulási céljából. Telefon: (H) 0036-209-141-399

Eladó SOPRONBAN a Lóverekhez közel, nyugodt, csendes 2 szoba összkomfortos, 54 m²-es lakás nagy garázzal. Irányár 118.000 DM. Érdeklődni: T: D 0711-716 85 95 este 20 óráig.

Családi ház, 2 hat éves épület összesen 204 nm, nagy parkosított telken, orvosi rendelővel 19,5 millió forintért eladó. Pilis, Pest megye. Érdeklődni telefonon: (D) 0681/584-92-69

ERDÉLYBE utazás luxus-kisbusszal kívánt helységekbe. Ideális nyugdíjasoknak és utazóknak sok csomaggal. Utazás Bükre, Hévíz-vagy Budapestre. München, **Telefon fax:** (D) +89/69 99 85 17, 089/67 05 618 ill. 0172/84 25 288. (H) 0036-1-341 59 55

Budán közel a várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: (CH) 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34.

Budai kertés villában újonnan kialakított kétszobás ill. másfélszobás, bútorozott komfortos lakások kiadók 40 DM/lakás, naponta. Parkolás zárt kertben. Tel.: 00-36 12 02 30 25

49 éves, 163/61, humán diplomás, magyarországi, kellemes megjelenésű, független nő társat keres komoly kapcsolat reményében. Válaszokat „Értelem és érzelem” jellegűre a kiadónak!

Aachen-i, fiatalos, értelmiségi, özvegy hölgy, utazást és zenét kedvelő, megismerkedne nemdohányzó, intelligens úriemberrel 65 éves korig. **Telefon: (D) 02405-81973**

Fényképes társalkövétetés magyarországiak, erdélyiek és a világ más országaiban élők számára. H-1074 Budapest, Csengery u. 23. Tel/Fax: (H) +36-(30)24 28 960, (20) 92 66 466 ill. www.welender.hu/~infotars/

SOPRON mellett, **3000 m²-es erdőterület** (tölgyfa-erdő) kedvező áron eladó. Érdeklődni: telefonon (D) 0751/62937

Erdélyi (Temesvár) magyar, 40 éves (166/50), független, gyermektelen, diplomás, angolul is beszélő hölgy megismerkedne külföldi férfivel 45-50 éves korig házasság céljából. Csak komoly választát „Valami valamiért” jellegűre a kiadónak várom!

Érdén épülő 3 szintes (garázs + földszint + tetőtér) 4 lakásos sorházban ca. 150-170 m² lakások leköthetők / emelt szerkezetkész állapotig épülnek (külső nyílászárók és külső vakolat az árban) de egyéni szerződés alapján lehetőség van a kulcsrakész építésre is. Irányár: 17-19 millió HUF (telephányaddal). Érdeklődni: +36 23 510 580 vagy e-mail: hoch@baum.hu

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉÉRT,
STOLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG
NEM FELEL!

MAGYARNYELVŰ SZENTMISEK NÉMETORSZÁGBAN

AUGSBURG-i Egyházmegye:

Misézó helyek: Augsburg, Kempten, Neuburg a.D.: Ft. **Báthory Lajos**, Árd.: Pte.St.Max Augsb., Pfr. Hubert Rattinger, Telefon 0821-519039

BAMBERG-EICHSTÄTT-REGENSBURG-i

Egyházmegye nürnbergi székhellyel:

Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg, Straubing, Neuburg a.D.: Érd.: Ft. **Bárány József**, Ung. Katholische Misson, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schweiga, Telefon: (0911) 507 57 96

ESSEN-i Egyházmegye:

Misézó helyek: Duisburg, Oberhausen, Essen, Neukirchen-Vluyn, Érd.: **Ung. Kath. Misson**, Steeler Str. 110, D-45139 Essen, Telefon: (0201) 28 47 40.

FREIBURG-TRIER-SPEYER-i Egyházmegye

gyék Karlsruhe-i székhellyel: Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Trier, Saarbrücken, Freiburg, Baden-Baden, Karlsruhe, Pforzheim, Freiburg, Strassbourg, Mulhouse, Colmar: Érd.: Ft. **Dr. Szabó József**, Ung. Kath. Mission, Schneidmühlstr. 12, D-76193 Karlsruhe, Telefon: (0721) 68 72 15

BERLIN-i és HAMBURG-i Főegyházm.,

Hildesheim-i Egyházmegye: Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Hannover-Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen, Érd.: Ft. **Raszovác Pál**, Ung. Kath. Mission, Holzdammm 20, D-20099 Hamburg, Tel.: (040) 25 077 83; Berlinben: **Nagy Iván**, Ung. Kath. Kirchengemeinde Szent Erzsébet, Bundesallee 106, D-12161 Berlin, Telefon:(030) 859 67 036, Fax: (030) 851 25 93.

KÖLN-i Főegyházmegye:

Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach: Érd.: Ft. **Lukács József**, Ung. Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln, Telefon: (0221) 23 80 60.Fax: 0221/232120, Honlap: <http://www.messages.to/Ungarnzentrum>

LIMBURG-FULDA-MAINZ-i Egyházmegye

frankfurti székhellyel: Misézó helyek: Frankfurt-

24 éves egyetemista szeretne megismerkedni 20-26 éves magyar lánnyal. FÉNYKÉPES LEVELET VÁROK. Frankfurt/main környéke előnyben. Jelige: „Harghita”

38 éves egyedülálló nő bármilyen munkát elvállalna bentlakással. Telefon: H-0036-309-283-014

24 éves ápolónő ápolást vállal nyelvtanulási céljából. Tel: 00362090141399.

Középkorú hölgy szeretne munkát vállalni fogászati rendelőben illetve gyermekfelügyeletet is vállalok. „Megbízható, korrekt” jellegével. Keves német tudással.

46/170, sportos, fiatalos nő, korban hozzáillő, intelligens társat keres Stuttgart környékéről. Jelige: „Remény”

47/163, nőies magyar hölgy, korban hozzáillő, intelligens társat keres Pforzheim környékéről. Jelige: „Őszinteség”.

Németországban élő szakmunkás - 33/175/170 megismerkedne, hozzáillő, csinos, hosszúhajú, komoly lánnyal házasság céljából. Fényképes leveleket kérek! Cím: Varga Attila, 50354 HÜRTH, Meschenicher Str 8, Telefon este 6 óra után, vagy hétvégeken (D) 02233-792160

Építésztechnikusnő, 54 éves, német állampolgár, középtermetű, jó kényszerű és megjelenésű, szorgalmas házias, zenét, sportot kedvelő, vidám természetű megismerkedne hasonló adottságokkal rendelkező férfival. Kölcsönös szimpátia esetén házasság is lehetséges. Jelige: „Pirosrózsák”

ELADÓ MEZŐKÖVESD KÖZPONTJÁNAK csendes részén 2 egészében működő, gyógyfürdő közelében, 2-szoba összkomfortos, gázfűtésű, felújított lakóház kerttel. Irányár: DM 40 ezer. Érdeklődni telefonon: 0036-49-415019.

„58/164 özvegyasszony megismerkedne utazást kedvelő független intelligens férfival. Telefon: (H) 0036-46-359 258

Eladói Francia egyedi borgyűjtemény.
26 db. 1978-1995-ig - Irányár: 3.200.- DM.
Árjegyzéket küldök!
Telefon: (D)-07264-913892 este 20 óráig.

MAGYAR ÉTTEREM

Pusztá jellegű berendezés -- minőségi borok

86356 Neusäß -- Hauptstr. 13

Tel. 0821 - 20 90 104

Színvonalas, kedves, csinos, őszinte és jóindulatú magyar hölgyet keresek 53 éves korig. Lehetőleg sötétbarna hajú, kb.164-170 magas, ehhez megfelelő súlyú legyen. Én: 59/181/85 kg, lassan fehéredő, sötétbarna hajjal, számtan-fizika tanár, jelenleg mint elektronikus tevékeny Nürnberg mellett, később, szükség esetén Münchenben. Saját házamban élek egyedül. Levélírás céljából a címem: Bence István, 90547 Stein b. Nbg., Fabergut 55. Telefon:este 18 óráig, hétvégen egész nap 0911/675170. **Fényképes levelek előnyben.**

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten

Kreitmayerstr. 26 – 80335 München

Telefon: (089) 1 29 63 93.

	DM
Szürkebarát	7,80
Tokaji Hárslevelű	8,60
Chardonnay	6,90
Villányi Rosé, Kékőportó	8,80
Villányi Kékfrankos	10,50
Hajosi Cabernet	15,50
Villányi Couvee	18,50
Egri Bikavér	8,60
Tokaji Szamorodni	12,50
Tokaji Asszú 3 puttonyos	20,—
Tokaji Asszú 4 puttonyos	23,—
Unikum	29,—
Cseresznyepálinka	1 liter 31,—
Barackpálinka	1 liter 31,—
Tarhonya, kocka, cérnátszta	1 kg 7,—
Májás-, véres hurka, dísznősi	15,—
Tokaszalonna	15,—
Házi kolbász	17,—
Szdrax kolbász	1 kg 25,—

1849 Október 6

Szerte véres felhő a nemzet felett kúszott,
A magyar föld, az ősi rög hősi vérben úszott.
Mindenfélől rátámadtak az árattalan magyar népre,
Mert csupán az igazságot, szabadságot kérte.

Hősien harcoltak szerte a honvédek,
De nem tudtak ellenállni a sok ellenségnek.
Őt a nemzet színe-jára a harcokban kiverték,
Az igazságtalanság győzött, fájós magyar végezt.

Világosná a honvédek a fegyvert letették,
Majd őket várőrtörőkhöz, tömlőcökhöz tettek.
Tizenhárom tábornokát végezték ki Aradon,
Bátran haltak hősi halált a szürkés búsomor napon.

Százötven éve, hogy e gyásznap,
Vége ment a magyar honban, [ban
Hogy örök álmukat aluszkák valahol a sírboltjaik
Bármit hozott a múlt idő, vagy bármit hoz a jövő,
Emlékkük az utódokban, történet élni fog.

2000. november 13

Fábián Tibor (Chicago)

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK NAGY VÁLASZTÉKBAN!

Olcsó áron raktárról – kérje árlístánkat!
JOSEF UDVARHELYI, Tel.: (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2, D-90478 NÜRNBERG

UNGARISCHES WEINHAUS KÜLÖNLEGES MINŐSÉGŰ MAGYAR BOROK

Választékunkban megtalálhatók GERE ATTILA „kultuszborai” (**Kopár, Cabernet Franc ill. Merlot selection**), THUMMERER VILMOS és BOCK JÓZSEF csúcsborai (**Vili Papa Cuvée és Tekenőháti Pinot Noir ill. Bock és Royal Cuvée**) valamint vörösborok a VESZTERGÖBI Pincéből, kiváló fehérborok, Badacsonyból a Szent ORBÁN Pincéből és Tokaj-Hegyaljáról a MEGYER-,PAJZOS- és HETSZÖLÖ-től.

Kivánságra árlístát küldünk!
Am Anger 32 1D-8328 Traunstein
Tel/Fax: (0861) 98 696 - 56 / -55
www.ungarisches-weinhaus.de

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBN

Hirdetési díjak:

Apró-, házassági-, általános hirdetés	DM
ára soronként (kb. 40 betű)	7,-
Jelige portóval	7,-
Külön kívánságokat esetenként árazunk.	
Üzleti-, nyereséges hirdetések soronként	10,-
nagybetűs (kétsoros) sor	20,-
kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Egymásutáni háromszori hirdetés esetén	10 % kedvezmény
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén	20 % kedvezmény
Egy évi hirdetés esetén	30 % kedvezmény.
Hirdetések határideje minden hónap 10-e, be fizetve!	